

Comissió per a la igualtat de gènere (GEC)

Estratègia per a la igualtat de gènere (2024-2029)

I. Introducció – El Consell d'Europa i la igualtat de gènere

“Recordem que la igualtat de gènere i la participació plena, igualitària i efectiva de les dones en els processos de presa de decisions públics i privats són essencials per a l'Estat de dret, la democràcia i el desenvolupament sostenible. Assenyalem el paper pioner del Consell d'Europa, incloent a través de la Convenció d'Istanbul en la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica.”

Declaració de Reykjavík¹

1. La igualtat de gènere és una condició prèvia per al bon funcionament d'una democràcia en la qual el conjunt de les dones i els homes, dels nens i les nenes, en tota la seva diversitat, gaudeixin dels seus drets humans en el dret i en la pràctica. La igualtat de gènere implica drets igualitaris per totes i tots, així com la mateixa representació, visibilitat, autonomia, responsabilitat i participació en tots els àmbits de la vida pública i privada. Suposa també la igualtat en l'accés als recursos i en el repartiment d'aquests entre les dones i els homes. El compliment de la igualtat de gènere és essencial per a l'assoliment de la missió del Consell d'Europa: assegurar la protecció dels drets humans, defensar la democràcia i preservar l'Estat de dret.
2. Si bé s'han fet progressos en un cert nombre d'àmbits, i si bé l'estatus jurídic de les dones a Europa ha millorat indiscutiblement aquestes darreres dècades, la igualtat de gènere efectiva és lluny de ser una realitat. Com va declarar el Secretari General de les Nacions Unides a la inauguració de la 67a Comissió de la condició de la dona “la igualtat de gènere és un horitzó cada cop més llunyà. La ONU Dones estima que al ritme actual caldrà esperar tres-cents anys abans d'assolir-la”². Efectivament, subsisteixen disparitats entre les dones i els homes i barreres estructurals per a la igualtat de gènere en nombrosos sectors i segueixen tancant a les dones i als homes en rols de gènere tradicionals tot limitant les seves possibilitats de gaudir plenament dels seus drets humans o d'assolir tot el seu potencial i totes les seves capacitats. Les activitats de seguiment dutes a terme regularment i la investigació mostren que els progressos són molt lents en àmbits com ara la participació de les dones en la vida política i econòmica, el seu accés a la justícia i l'eliminació del sexisme i dels estereotips de gènere. La violència envers les dones i les nenes segueix sent una de les manifestacions més visibles dels informes de poder desigual entre les dones i els homes. Constitueix una violació dels drets humans de les dones i les nenes, i és al mateix temps una causa i un efecte de les desigualtats de gènere.

¹ Declaració de Reykjavík – Units al voltant dels nostres valors.

² Discurs del Secretari General de les Nacions Unides davant la Comissió de la condició de la dona, 6 de març de 2023.

3. Els drets adquirits no es poden considerar com sobreentesos. Aquesta constatació és confirmada per una disminució en les polítiques d'igualtat de gènere i l'augment dels moviments anti-gènere que debiliten les adquisicions existents i busquen limitar – entre d'altres – l'accés de les dones als serveis sanitaris, incloent la salut i els drets sexuals i reproductius, i la protecció de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, Inter sexuals (LGBTI) però també de les dones que consumeixen drogues. Els discursos crítics respecte al gènere i oposant-s'hi sovint són emprats per promoure un programa més ampli d'oposició a la igualtat de gènere i als drets de les dones. Conduïxen a la negació del gènere com a construcció social. Aquests discursos busquen justificar pràctiques i polítiques discriminatòries envers les persones que qüestionen els rols i les normes tradicionals lligades al gènere. La lluita per a la igualtat de gènere ha d'atacar aquesta tendència anti-gènere com a tal, però això només pot fer-se dins del marc d'un enfocament interjeccional i reemplaçant el fenomen dins del context més ampli de disminució dels drets humans, incloent els drets de les dones, els drets de les persones LGBTI i els drets de les persones provinents de comunitats subjectes a la marginació. Els moviments anti-drets busquen fer recular els progressos en matèria de drets humans i mantenir l'estatus quo en matèria de discriminació i desigualtat. Empren diverses tàctiques per socavar els drets, especialment la difusió d'informacions falses i de desinformació, la promoció d'una retòrica d'odi i la promoció de polítiques regressives. Aquestes disminucions es reflecteixen en la intensificació dels discursos d'odi sexistes a Europa, especialment online. La discriminació i el discurs d'odi sexista constitueixen un terreny fèrtil per a la violència envers les dones i les nenes, la qual és una de les violacions més greus dels drets humans que pateixen les dones i les nenes. Les dones es troben igualment confrontades a moltes restriccions i assetjament destinats a reduir al silenci a les defensores dels drets humans i a les persones que defensen els drets de les dones. La resposta de les autoritats nacionals, incloent la policia, els i les fiscals i els jutges, així com el personal sanitari, sovint és inadequada en els casos de violència envers les dones i les nenes, i s'ha de reforçar.

Marc 1 – Una Europa igualitària per a tots i totes

La igualtat, incloent la igualtat de gènere, la diversitat i el respecte són fonamentals per a la democràcia i el gaudiment dels drets humans. No obstant això, les desigualtats i la discriminació segueixen estant molt esteses en les societats europees i més enllà. El Consell d'Europa adopta un enfocament holístic per defensar la igualtat i lluitar contra la discriminació.

En la present Estratègia per a la igualtat de gènere, s'empren certs termes i expressions de la següent manera:

La discriminació pot estar fonamentada en diferents motius, com ara el sexe, el gènere, la "raça"³, el color de pell, l'idioma, la religió, les opinions polítiques o

³ Tots els éssers humans pertanyent a la mateixa espècie, el Comitè de Ministres rebutja, com ho fa la Comissió europea contra el racisme i la intolerància (ECRI), les teories fonamentades en l'existència de

qualsevol altra opinió, l'origen nacional o social, la pertinença a una minoria nacional, la fortuna, el naixement, l'orientació sexual, la identitat i l'expressió de gènere, les característiques sexuals, l'edat, l'estat de salut, la discapacitat, l'estatus marital, l'estatus d'immigrant o de refugiat/da, o qualsevol altre estatus.

Un enfocament interseccional pot permetre entendre les formes més complexes de discriminació, d'exclusió i de violència a les quals es poden exposar les persones. Els diferents motius sobre els quals es fonamenta aquesta discriminació es poden juxtaposar, causant experiències viscudes i vulnerabilitats úniques. Dins del context de les polítiques d'igualtat de gènere, un enfocament interseccional pot emprar-se per entendre, tenir en compte i gestionar les interaccions entre el gènere i el sexe i d'altres característiques/estats personals llistats més amunt, així com les formes agreujades de discriminació que resulten d'aquestes. Totes les persones poden ser vulnerables a aquestes formes de discriminació, però certs grups de dones i nenes hi son particularment confrontades i poden doncs beneficiar-se particularment d'un enfocament interseccional de les polítiques d'igualtat de gènere.

L'expressió "el conjunt de les dones i els homes, de les nenes i els nens" inclou a les persones en tota la seva diversitat amb les seves diferents característiques/estats llistats més amunt, Això confirma el compromís de no deixar a ningú de costat i arribar a una Europa igualitària per a tots i totes.

4. Dins d'aquest context, la garantia de la igualtat de gènere s'ha de considerar com un component clau d'una lluita més llarga per protegir els drets humans i garantir la justícia social. És essencial reconèixer la interdependència d'aquestes qüestions i treballar junts per construir una societat més igualitària, inclusiva i sostenible. Aquesta estratègia busca ajudar als Estats membres a entendre l'impacte, en particular sobre les dones i les nenes, d'aquestes tendències anti-drets a Europa, a limitar aquest impacte i a desencadenar accions per atacar de manera significativa les seves causes. És necessari invertir en la lluita contra les informacions falses, la desinformació i els discursos anti-gènere, combinant proves tretes de les dades i els estudis, dels missatges factuais i explicatius, i dels exemples positius per presentar una descripció coherent i viva de la manera en la qual la implementació de les Normes del Consell d'Europa en matèria d'igualtat de gènere i dels drets de les dones, així com de la Convenció del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (STCE nº 210, Convenció d'Istanbul) millora la vida de totes les dones, de tots els homes, de totes les nenes i de tots els nens. Un enfocament podria consistir en formular la pregunta de la defensa dels drets humans de manera que pugui estar formada per persones d'entorns o d'experiències diferents. Per exemple, destacar la importància de crear una societat segura i justa pot ser un mitjà poderós de comprometre a totes les persones, incloent els

diferents "races". Tanmateix, en aquest document, empra el terme "raça" per evitar que les persones que són generalment i falsament percebudes com "pertanyent a una altra raça" siguin excloses de la protecció prevista per la legislació i de la implementació de polítiques de promoció de la igualtat de gènere.

homes i els nens, en la lluita contra les desigualtats i la violència fonamentada en el gènere.

5. Per que assolir la igualtat de gènere és un objectiu que concerneix al conjunt de les dones i dels homes, dels nens i de les nenes, la implicació dels homes i els nens és essencial per aconseguir-ho. **Això implica reconèixer als homes i als nens com a agents i beneficiaris del canvi, i com a socis i aliats estratègics en l'assoliment de la igualtat de gènere i l'autonomia de totes les dones i les nenes**, especialment qüestionant els estereotips de gènere, les normes socials negatives i discriminatòries, les actituds i els comportaments que impulsen, perpetuen i reforcen la violència i la discriminació envers les dones i les nenes. La igualtat de gènere beneficia a tota la societat. Els homes i els nens poden igualment ser confrontats a les desigualtats de gènere.
6. En un context de dificultats econòmiques creixents que segueixen a la pandèmia de la COVID-19, a la guerra d'agressió de Rússia contra Ucraïna⁴, a la triple crisi planetària, engendrada per la contaminació, el canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat, a certs efectes negatius del desenvolupament tecnològic i numèric, als plans i les mesures d'austeritat, a les incertituds polítiques i a l'excavació de les desigualtats en tots els nivells de la societat, és fonamental abordar els aspectes humans, socials i econòmics⁵ de les desigualtats de gènere. A més, els factors com ara els atemptats contra els drets de les dones, incloent les dones provinents de comunitats marginades com ara els romanís i els nòmades⁶, i els atemptats contra la igualtat de gènere, particularment contra la salut i els drets sexuals i reproductius de les dones, la disminució dels recursos disponibles per als mecanismes i les polítiques d'igualtat de gènere, els fracassos en la implementació de les normes adoptades i els relats negatius sobre els moviments migratoris es troben a l'origen de nous reptes i han agreujat certs dels problemes que persisteixen en la trajectòria de la societat envers la igualtat de gènere i el complet i igualitari exercici dels drets humans per part de totes les dones i les nenes. La guerra d'agressió de Rússia contra Ucraïna demostra igualment de manera dramàtica que la violència sexual lligada als conflictes, com ara la violació, segueix sent emprada com una tàctica de guerra que necessita una intervenció enèrgica, persecucions judicials als autors d'aquestes violacions i la protecció de les víctimes i de les supervivents. Convé igualment atorgar tota

⁴ www.oecd.org/coronavirus/en/themes/global-economy.

⁵ Com a complement de l'Estratègia de la Unió Europea a favor de la igualtat entre els homes i les dones (2020-2025), el qual busca igualment instaurar una economia igualitària en termes de gènere. "Els homes i les dones en tota la seva diversitat haurien de tenir les mateixes oportunitats per prosperar i per ser econòmicament independents, ser remunerats de manera igualitària per la seva feina de igual valor, tenir un accés igualitari al finançament i rebre pensions igualitàries. Les dones i els homes haurien de compartir equitativament les responsabilitats financeres i sanitàries."

⁶ Els termes "romanís i nòmades" emprats al Consell d'Europa engloben la gran diversitat dels grups referits pels treballs del Consell d'Europa en aquest àmbit: d'una banda, a) els romanís, els sinto, els kalo/gitanos, els beyaches/rudaris; b) els egipcis dels Balcans (egipcis i ashkalis); c) les branques orientals (Doms, Loms i Abdal); d'altra banda, els grups com ara els viatgers, els ienix i les persones que es designen amb el terme administratiu de "nòmades" així com aquelles que s'auto-identifiquen com a gitanos/zíngars.

l'atenció necessària a la garantia o a la millora de la independència econòmica de les dones, incloent la reducció de les diferències en la remuneració, i buscar assolir la igualtat entre les dones i els homes pel que fa a la feina domèstica i sanitària no remunerada.

7. Els treballs pioners del Consell d'Europa en els àmbits dels drets humans i de la igualtat de gènere han permès la instauració d'un marc jurídic i polític sòlid tant a nivell europeu com a nivell nacional. La igualtat de gènere és una de les prioritats de l'Organització que segueix estant completament decidida a fer front als reptes actuals i naixents, i a eliminar els obstacles per assolir la igualtat de gènere completa i real.
8. Per implementar la seva estratègia, el Consell d'Europa desitja adoptar un enfocament global, abastant el treball intergovernamental i projectes de cooperació, i recolzant-se en els resultats dels treballs de seguiment pertinents. Amb aquesta intenció, el Consell d'Europa adoptarà un doble enfocament fonamentat en:
 - Polítiques i accions específiques que abasten, si és necessari, accions positives en els àmbits essencials per a la promoció de les dones i l'assoliment de la igualtat de gènere real; i
 - La promoció, el seguiment, la coordinació i l'avaluació del procés de l'enfocament integrat de la igualtat de gènere en totes les polítiques i tots els programes, aquest enfocament centrant-se en la reorganització, la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics, de manera que s'incorpori una perspectiva d'igualtat entre les dones i els homes en totes les polítiques, a tots els nivells i en totes les etapes, per les persones normalment implicades en l'elaboració de les polítiques. Pel que fa als nens i les nenes, s'integrarà un enfocament fonamentat en els drets del nen, com també una perspectiva de gènere.
9. L'Estratègia per la igualtat de gènere proveeix un marc als treballs del Consell d'Europa sobre la igualtat de gènere i els drets de les dones; defineix objectius estratègics i operacionals així com prioritats d'acció per al període de 2024 fins a 2029.

II. Obrir el camí envers la nova estratègia per a la igualtat de gènere

Els instruments jurídics del Consell d'Europa

10. Els treballs del Consell d'Europa en els àmbits dels drets humans i de la igualtat de gènere han permès l'aprovació d'un conjunt complet d'instruments jurídics i d'orientacions polítiques que busquen assegurar la promoció i l'emancipació de les dones i a assolir una igualtat de gènere real en els Estats membres i més enllà. El Comitè de Ministres i l'Assemblea parlamentària del Consell d'Europa han aprovat efectivament un ventall impressionant de convencions, recomanacions i resolucions que orienten i influeixen els avenços en matèria d'igualtat de gènere, a Europa⁷ i al món.

⁷ Veure: www.coe.int/fr/web/genderequality/standards-and-mechanisms

11. La Convenció europea dels Drets Humans (STE nº 5, la Convenció) és el tractat fonamental en matèria de drets humans a Europa: l'article 1 precisa que els drets i llibertats protegits per la Convenció són garantits a tota persona pertinent de la jurisdicció dels Estats parts, és a dir, els 46 Estats membres del Consell d'Europa. Es garanteix el principi de no-discriminació per l'article 14 i reforçat pel Protocol nº 12 de la Convenció, com s'interpreta pel Tribunal europeu dels drets humans. A més, la Carta social europea (STE nº 35) estableix el gaudiment dels drets econòmics i socials sense discriminació de cap tipus. La Convenció del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (STCE nº 210, Convenció d'Istanbul) és àmpliament reconeguda com el tractat internacional més complert destinat a combatre la violència envers les dones i la violència domèstica sota les seves múltiples formes. La Convenció del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans (STCE nº 197, Convenció anti-tràfic) busca prevenir i combatre el tràfic de dones, d'homes i de nens amb finalitats d'explotació sexual o laboral, o d'altres formes d'explotació. Finalment, la Convenció del Consell d'Europa sobre la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual (STCE nº 201, Convenció de Lanzarote) és el primer tractat que imposa la criminalització de totes les formes de violència sexual perpetrades contra els nens.
12. Les recomanacions i directrius del Comitè de Ministres i les resolucions de l'Assemblea parlamentària⁸ relatives a la igualtat de gènere porten a diverses problemàtiques, com per exemple, la lluita contra la discriminació fonamentada en el gènere, la prevenció i l'eliminació del sexisme, la protecció de les dones contra les violències, la participació equilibrada de les dones i els homes en la presa de decisions política i pública, l'enfocament integrat de la igualtat de gènere en diversos sectors, la creació i la implementació de normes i mecanismes relatius a la igualtat de gènere, la protecció i la promoció dels drets de les dones i les nenes immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil, la participació activa dels homes i els nens en les polítiques d'igualtat de gènere, la violència en línia i els efectes de les noves tecnologies i de la intel·ligència artificial sobre la igualtat de gènere, la lluita contra la discriminació fonamentada en l'orientació sexual o la identitat de gènere, etc. Aquests instruments constitueixen pels Estats membres normes, referències i orientacions essencials per a l'elaboració de lleis i la implementació de polítiques a nivell nacional que busquen respectar les normes acceptades internacionalment dins l'àmbit de la igualtat de gènere.

Les Estratègies 2014-2017 i 2018-2023 del Consell d'Europa per a la igualtat entre les dones i els homes

13. Aquests deu darrers anys, el Consell d'Europa ha treballat molt per augmentar l'impacte i la visibilitat dels instruments en matèria d'igualtat de gènere i per recolzar la seva implementació en els Estats membres i dins de la mateixa

⁸ Veure: <https://rm.coe.int/texts-adopted-by-the-assembly-since-1986-textes-adoptes-par-l-assemblee/1680aa0de2>

Organització. Mobilitzant tot el conjunt de les institucions, els sectors, les estructures intergovernamentals, els mecanismes de seguiment i els acords parcials del Consell d'Europa, així com els seus socis externs, el Programa transversal per a la igualtat entre les dones i els homes permet reagrupar els recursos per a una acció més eficaç, més enèrgica i millor enfocada. La Comissió per a la igualtat de gènere (GEC), l'òrgan paneuropeu del Consell d'Europa per a la igualtat de gènere, es troba al centre d'aquesta iniciativa.

14. L'Estratègia del Consell d'Europa per a la igualtat entre les dones i els homes 2014-2017 va ser aprovada per unanimitat pel Comitè de Ministres al novembre del 2013. Aquesta primera estratègia es va recolzar en els avantatges, les especificitats i el valor afegit del Consell d'Europa per definir la visió i el marc del paper i de l'acció de l'Organització en matèria d'igualtat de gènere.
15. L'Estratègia per a la igualtat entre les dones i els homes 2014-2017 va definir 5 eixos prioritaris, a saber: lluitar contra els estereotips de gènere i el sexisme; prevenir i combatre la violència feta a les dones; garantir a les dones la igualtat d'accés a la justícia; assegurar una participació equilibrada de les dones i els homes en la presa de decisions política i pública; integrar les qüestions d'igualtat de gènere en totes les polítiques i mesures.
16. Ampliant el seu cicle de vida a sis anys, la segona estratègia 2018-2023 es va recolzar en els assoliments de la primera estratègia per integrar els reptes i el context econòmic de l'època, així com les grans prioritats de l'Organització. La novetat principal de la segona estratègia és l'afegiment d'un àmbit prioritari centrat en els drets de les dones i les nenes immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil. L'estratègia 2018-2023 abordava igualment les implicacions de la igualtat entre les dones i els homes pel que fa a la dignitat i els drets en la vida pública, privada i familiar. Insistia molt en la independència econòmica de les dones i la repartició igualitària de la feina domèstica i sanitària no remunerada entre les dones i els homes, factors determinants per trencar els estereotips de gènere, garantir l'equilibri entre vida privada i vida professional per a les dones i els homes⁹, i acostar-se a la igualtat de gènere real. Aquesta segona estratègia considerava a més l'interseccionalitat com una qüestió transversal en els seus objectius estratègics i posava èmfasi en el paper essencial de la participació dels homes i els nens i sobre la seva responsabilitat com a actors del canvi a favor de la igualtat de gènere.

L'Estratègia del Consell d'Europa per a la igualtat de gènere 2024-2029: reptes emergents

17. Les dificultats trobades pels Estats membres del Consell d'Europa en la implementació de les estratègies 2014-2017 i 2018-2023 estaven lligades principalment a l'evolució del context mundial i regional més vast, especialment un descens observat dels drets humans de les dones i les nenes, la desigualtat

⁹ Veure igualment l'Informe sobre l'equilibri entre vida professional i vida privada com a palanca per a l'autonomia de les dones i la promoció de la igualtat entre les dones i els homes, Conferència d'alt nivell de la Presidència italiana del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, Roma, abril de 2022.

de les estructures de poder, la persistència de la violència envers les dones i les nenes, les amenaces envers les defensores dels drets humans, la limitada participació de les dones en els processos polítics i de decisions, els prejudicis i els estereotips de gènere, el sexisme i la discriminació envers les dones, incloent el discurs d'odi sexista en línia, fora de línia i en el discurs polític, les barreres lligades a l'accés a feines de qualitat i als recursos financers, l'absència d'infraestructures socials i econòmiques que permetin l'exercici de drets igualitaris per a les dones i els homes (com ara places en guarderies, excedències parentals suficientment remunerades, assignacions parentals, etc.)¹⁰. La implementació de la segona estratègia, en particular, es va adaptar seguidament de majors perturbacions, com ara la pujada dels moviments anti-gènere, la pandèmia de la COVID-19, les conseqüències devastadores de la guerra d'agressió de Rússia contra Ucraïna, sense oblidar les conseqüències econòmiques d'aquestes crisis. Les retallades pressupostàries, les mesures d'austeritat i les prioritats financeres que no tenen en compte la igualtat de gènere segueixen afectant les autoritats i els organismes encarregats de la igualtat de gènere així com les organitzacions feministes de la societat civil, la qual cosa dificulta la implementació de les lleis i les polítiques d'igualtat de gènere.

18. Els informes anuals – entregats per la GEC al Comitè de Ministres – sobre la implementació de les dues estratègies precedents van confirmar el paper major del Consell d'Europa dins l'àmbit de la igualtat de gènere, així com la seva influència creixent als nivells europeu i mundial. La igualtat de gènere no ha deixat mai de ser una prioritat per a les presidències successives del Comitè de Ministres. Els seguiment i els informes regulars han mostrat igualment que els Estats membres es comprometen de manera proactiva en activitats lligades al conjunt dels objectius estratègics, i que els esforços duts a terme a nivell nacional s'han beneficiat de les iniciatives i de les eines establertes sota la direcció de la GEC. La cooperació amb els Estats membres és essencial en la mesura en la qual permet a l'estratègia associar les normes del Consell d'Europa a iniciatives innovadores i als ensenyaments trets de l'experiència adquirida a nivells local, regional i nacional.
19. Les dones i els homes sovint es troben confrontats a discriminacions fonamentades en bastants dels motius esmentats a l'article 14 de la Convenció europea dels drets humans i desenvolupades en la jurisprudència pertinent del Tribunal europeu dels drets humans. Per a que les polítiques en matèria d'igualtat de gènere siguin completament eficaces, convé tenir en compte totes les formes de discriminació. L'estratègia 2024-2029 assenyalava la necessitat de vetllar per a que les polítiques d'igualtat de gènere i els instruments pertinents beneficiïn en particular a les dones provinents de grups desfavorits, però també

¹⁰ Fa igualment referència a les directrius sobre el lloc dels homes i els nens en les polítiques d'igualtat de gènere i les polítiques per combatre la violència envers les dones, així com a la Resolució 2480 (2023) de l'Assemblea parlamentària "El paper i la responsabilitat dels homes i els nens en la lluita contra la violència envers les dones".

a les persones enfrontades a formes múltiples i creuades de discriminació. Amb aquesta finalitat, i en conformitat amb la Declaració de Reykjavík, es reforça un enfocament interseccional per garantir una Estratègia per a la igualtat de gènere 2024-2029 inclusiva per al Consell d'Europa i, finalment, en cadascun dels 46 Estats membres. Això implica integrar les necessitats i les situacions del conjunt de dones i homes, nenes i nens, en les polítiques d'igualtat de gènere, en conformitat amb les normes del Consell d'Europa.

20. La discriminació presenta un caràcter estructural i horitzontal que impregna totes les cultures i les comunitats, en tots els nivells. Les desigualtats de gènere s'acumulen i s'agreugen amb el temps, s'agreugen i comporten dificultats més tard a la vida. Per tenir en compte aquesta realitat, les polítiques d'igualtat de gènere han d'adoptar un enfocament fonamentat en el cicle de vida.
21. Com sempre, el reforçament dels mecanismes institucionals per a la igualtat de gènere als nivells internacional, nacional i local, i la disponibilitat dels recursos en tots els nivells resten essencials i determinaran els futurs progressos en matèria d'igualtat de gènere i dels drets de les dones sobre el terreny.
22. La nova estratègia reconeix també la importància de resoldre les desigualtats persistents entre les dones i els homes pel que fa a l'ocupació, els salaris, la pobresa, les pensions, la segregació entre els sexes en l'educació i en el mercat laboral, i la repartició desigual de les responsabilitats domèstiques i sanitàries no remunerades entre les dones i els homes com a factors clau de la independència econòmica de les dones. Les polítiques sostenibles i un compromís polític són indispensables per garantir l'assoliment dels drets econòmics i socials de les dones i promoure la seva independència econòmica en conformitat amb la Carta Social Europea, i en alineació i complementarietat amb l'Estratègia de la Unió Europea en favor de la igualtat entre els homes i les dones 2020-2025, l'Estratègia europea en matèria d'assistències per als ajudants i els beneficiaris d'assistències i altres accions pertinents de la Unió Europea.
23. L'impacte i la utilització creixents de les tecnologies de la informació, incloent la intel·ligència artificial (IA), en tots els àmbits poden oferir oportunitats, però posen igualment nous reptes en termes d'igualtat de gènere i de drets de les dones. La nova estratègia abordarà aquests reptes establint normes concernint els biaixos i les discriminacions fonamentades en el gènere en la IA, la manca de diversitat, l'impacte potencialment desproporcionat sobre les dones, etc.¹¹

“Reconeixem l'impacte positiu i les oportunitats creades per les tecnologies numèriques noves i emergents tot acordant la necessitat d'atenuar els riscos de conseqüències negatives del seu ús sobre els drets humans, la democràcia i l'Estat de dret, incloent les noves formes de violència envers les dones i els grups vulnerables, generades i amplificades per les tecnologies modernes, i, en aquest context, ens comprometem a

¹¹ Aquest treball es farà en estreta col·laboració amb el Comitè sobre la intel·ligència artificial (CAI), creat l'any 2022, el qual es troba redactant una convenció-marc sobre la intel·ligència artificial, els drets humans i l'Estat de dret.

assegurar un paper important al Consell d'Europa en l'elaboració de normes a l'era numèrica per salvaguardar els drets humans en línia i fora de línia...”

Declaració de Reykjavík¹²

24. El paper dels homes i dels nens, ja sigui en l'esfera pública o privada, resta fonamental per progressar envers la igualtat de gènere real. Com ho assenyalen les directrius del Consell d'Europa en la matèria, la participació i la responsabilitat dels homes i dels nens com a actors i beneficiaris del canvi per la igualtat de gènere són molt importants, ja que la igualtat de gènere és profitosa per a la societat en el seu conjunt. Els estereotips de gènere han de ser superats per que els homes i els nens puguin qüestionar les pressions lligades als atemptats estereotipats als quals es troben confrontats. Aquests atemptats poden limitar les decisions i les oportunitats dels homes i les dones i tenir un efecte negatiu sobre la seva salut física i mental. Superar els estereotips de gènere és beneficiós per a totes les dones i tots els homes. Això permet als homes expressar-se més lliurement, perseguir els seus interessos i objectius sense témer ser jutjats, i establir relacions més sanes i més desenvolupades amb els altres. Per arribar a una veritable igualtat de gènere, cal canviar igualment les actituds pel que fa al que és considerat com a rols acceptables per als homes i les dones, incloent la repartició desigual de les responsabilitats domèstiques i sanitàries no remunerades. Els estereotips de gènere estant omnipresents i actuant contínuament, és necessari un enfocament fonamentat en el cicle vital per abordar la socialització dels homes i dels nens en un ampli ventall de contextos: a casa, dins del sistema educatiu, al lloc de treball i en l'economia en sentit ampli, en l'espai públic, incloent el sistema judicial, en els mitjans de comunicació i les xarxes socials, així com en les relacions personals. El compromís dels homes és necessari ja que poden i han de ser companys actius en la lluita contra la violència envers les dones i les nenes, en la promoció dels drets humans de les dones i les nenes, i perquè els homes i els nens tenen tot a guanyar en les polítiques d'igualtat de gènere. La nova estratègia aborda la participació dels homes i dels nens des d'un punt de vista horitzontal, dins del marc de cada objectiu estratègic.

25. La implementació de la nova estratègia es coordinarà amb la d'altres estratègies i plans d'acció del Consell d'Europa. Fins ara, això concerneix els drets del nen¹³, la joventut¹⁴, les polítiques en matèria de drogues, incloent la prevenció, el tractament i la justícia penal¹⁵, els drets de les persones en situació de discapacitat¹⁶, la inclusió dels romanís i dels nòmades¹⁷ i la protecció de les

¹² Declaració de Reykjavík – Units al voltant dels nostres valors.

¹³ Estratègia del Consell d'Europa pels drets del nen 2022-2027.

¹⁴ Estratègia del Consell d'Europa pel sector Joventut a l'horitzó 2023.

¹⁵ Veure publicació: *Implementing a gender approach in drug policies: prevention, treatment and criminal justice, a handbook for practitioners and decision makers*, solament en anglès, Edicions del Consell d'Europa, abril de 2022.

¹⁶ Estratègia del Consell d'Europa sobre la discapacitat 2017-2023.

¹⁷ Pla d'acció estratègic del Consell d'Europa sobre la integració dels romanís els nòmades (2020-2025).

persones vulnerables dins del context de les migracions i de l'asil¹⁸. També es tindran en compte les conclusions i recomanacions dels òrgans de seguiment independents del Consell d'Europa.

26. La nova estratègia estarà acompanyada per una taula quadriennal indicant les activitats actuals, futures i proposades (en conformitat amb el cicle pressupostari del Consell d'Europa) per posar en evidència la relació entre els objectius estratègics i les mesures i els mitjans específics implementats per assolir-los.

El Consell d'Europa dins del context mundial: el Programa de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides a l'horitzó 2030

27. El conjunt complet i ampli de les normes i dels treballs del Consell d'Europa contribueix de manera important als esforços duts a terme pels Estats membres per assolir els Objectius pel Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides (ODD). El Consell d'Europa participa en l'assoliment dels objectius definits en els instruments internacionals pertinents, com ara la Convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones (CEDEF), la Conferència internacional sobre la població i el desenvolupament (CIPD), el Programa d'acció de Pequín i el Programa de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides a l'horitzó 2030.
28. Tres convencions del Consell d'Europa, innovadores, úniques i complertes en matèria de dignitat humana, presenten un interès particular pel que fa als ODD:
 - La Convenció del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (Convenció d'Istanbul);
 - La Convenció del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans (Convenció anti-tràfic); i
 - La Convenció del Consell d'Europa sobre la protecció dels nens contra l'explotació i els abusos sexuals (Convenció de Lanzarote).
29. Aquestes convencions tenen un abast mundial. Han estat redactades partint del principi de que les mesures que busquen resoldre les problemàtiques mundials relatives a la violència fonamentada en el gènere, al tràfic d'éssers humans i als abusos i l'explotació sexual dels nens no haurien d'estar circumscrites a una regió geogràfica donada. Les disposicions d'aquestes convencions inspiren canvis normatius i polítiques en totes les regions del món, i tots els Estats poden esdevenir-ne part. Poden servir de marcs de referència i de plataformes per a la cooperació internacional, l'examinació de la implementació i l'intercanvi d'experiències, i constituir una font d'inspiració única per a la concepció de polítiques i de legislacions nacionals. A través d'elles, el Consell d'Europa i els seus Estats membres poden recolzar i contribuir a la implementació de l'ODD 5 ("Arribar a la igualtat dels sexes i empoderar a totes les dones i les nenes") i l'ODD 16 ("Promoure l'adveniment de societats pacífiques i inclusives pel desenvolupament sostenible, assegurar l'accés de tothom a la justícia i

¹⁸ Pla d'acció del Consell d'Europa sobre la protecció de les persones vulnerables dins del context de les migracions i de l'asil a Europa (2021-2025).

implementar, en tots els nivells, institucions eficaces, responsables i obertes a tothom”).

30. Els 14 indicadors convinguts al nivell de les Nacions Unides per avaluar la implementació dels 9 objectius de l'ODD 5 cobreixen àmbits prioritaris de la feina del Consell d'Europa per arribar a la igualtat de gènere. De la mateixa manera que amb les dues estratègies anteriors, la nova estratègia del Consell d'Europa per a la igualtat de gènere 2024-2029 respon directament a un bon nombre dels objectius de l'ODD 5, especialment aquells que concerneixen la dignitat humana i la lluita contra les desigualtats de gènere; la promoció de la plena participació de les dones en la societat; la necessitat de garantir l'accés a sistemes de justícia igualitaris per totes i tots i la necessitat de treballar en col·laboració.
31. L'ODD 16 és igualment pertinent per a les feines del Consell d'Europa sobre la igualtat de gènere en la mesura en la qual crida a assegurar “l'accés a la justícia per tothom”, una problemàtica que l'Organització tracta dins del marc dels seus treballs buscant garantir a les dones la igualtat d'accés a la justícia així com dins del marc de la jurisdicció del Tribunal europeu dels drets humans. A més, l'ODD 16 abasta objectius que consisteixen en reduir de manera significativa la violència física, psicològica i sexual, i els índexs de mortalitat que hi estan associats, i en posar fi al maltractament, a l'explotació i al tràfic, així com a totes les formes de violència de les quals són víctimes les nenes i els nens – àmbits coberts per les convencions del Consell d'Europa i tractats dins del marc de les activitats i de la cooperació dutes a terme amb els 46 Estats membres i els països del sud del Mediterrani.
32. Per acabar, els objectius relatius a la igualtat de gènere que pertanyen a altres ODD són igualment pertinents per la nova estratègia.

III. La nova Estratègia per a la igualtat de gènere 2024-2029: la seva missió i els seus objectius estratègics i operacionals

33. La nova estratègia descriu els objectius i les prioritats del Consell d'Europa en matèria d'igualtat de gènere per al període anant del 2024 fins al 2029, identificant els mètodes de treball i els socis principals, així com les mesures necessàries per augmentar la visibilitat dels resultats.
34. L'objectiu general de la nova estratègia és arribar a l'assoliment efectiu de la igualtat de gènere i assegurar la independència de les dones i les nenes dins dels Estats membres del Consell d'Europa recolzant la implementació de les normes existents i reforçant les experiències del Consell d'Europa dins l'àmbit de la igualtat de gènere, sota la direcció de la Comissió per la igualtat de gènere (GEC). S'han definit 6 objectius estratègics per al període 2024-2029, a saber:
 - Prevenir i combatre els estereotips de gènere i el sexisme;
 - Prevenir i combatre la violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica;
 - Garantir a les dones i a les nenes la igualtat d'accés a la justícia;
 - Assegurar una participació equilibrada de les dones i els homes en la vida política, pública, social i econòmica;

- Garantir l'autonomia de les dones i la igualtat de gènere de cara als reptes mundials i geopolítics;
 - Integrar les qüestions d'igualtat de gènere i incloure un enfocament interjeccional en totes les polítiques i les mesures.
35. Aquests àmbits prioritaris es recolzen sobre el conjunt dels treballs duts a terme pel Consell d'Europa i els Estats membres, i els desenvolupen aportant un valor afegit a les accions dutes a terme per altres organitzacions regionals i internacionals. A més, recolzaran les activitats del Consell d'Europa i els Estats membres dins l'àmbit de la igualtat de gènere per obtenir resultats concrets en el transcurs del període cobert per la nova estratègia.
36. Els beneficiaris de la nova estratègia són les dones i els homes, les nenes i els nens, en tota la seva diversitat, que viuen en els 46 Estats membres del Consell d'Europa, així com tot el conjunt de la societat. Els governs dels Estats membres piloten la implementació de la nova estratègia als nivells nacional i local, en estreta col·laboració amb les institucions que treballen a favor de la igualtat de gènere, els organismes de promoció de la igualtat, els parlaments i la societat civil.
37. En conformitat amb les constatacions de l'avaluació del subprograma del Consell d'Europa sobre la violència envers les dones i la violència domèstica¹⁹, aquesta estratègia hauria de permetre igualment revitalitzar els mecanismes de consulta i de coordinació interns, incloent a nivell tècnic i en totes les entitats administratives del Consell d'Europa, per poder reunir als actors pertinents per a la ratificació i la implementació de la Convenció d'Istanbul i de les altres normes (diàleg polític, promoció de la Convenció d'Istanbul, recomanacions de ratificació emeses per diversos òrgans del Consell d'Europa, incloent la Comissió per la igualtat de gènere i el Comissionat pels drets humans), així com el seguiment i la cooperació.

Objectiu estratègic nº 1 – Prevenir i combatre els estereotips de gènere i el sexisme

38. Els estereotips de gènere són models socials i culturals o idees preconcebudes que assignen a les dones i als homes característiques i rols determinats i limitats pel seu sexe. Constitueixen un obstacle seriós per a l'assoliment d'una veritable igualtat de gènere i afavoreixen la discriminació fonamentada en el gènere. Aquests estereotips poden limitar, en tots els aspectes i moments de la seva vida, el desenvolupament dels talents i de les capacitats de les nenes i dels nens, de les dones i els homes, així com les seves preferències i les seves experiències en l'entorn escolar i professional, els seus intents en la vida, limitant l'assoliment del seu ple potencial i les seves oportunitats en la vida en general.
39. Els estereotips de gènere són al mateix temps el resultat i la causa d'actituds, de valors, de normes i de prejudicis profundament arrelats. Són emprats per justificar i mantenir les relacions de poder històriques dels homes sobre les

¹⁹ Avaluació dels treballs del Consell d'Europa dins del marc del subprograma "Violència envers les dones i violència domèstica" 2016-2020 (informe abreujat) (2022).

dones, així com els comportaments sexistes que impedeixen la progressió envers la igualtat de gènere.

40. Els continguts violents i degradants online, incloent dins la pornografia, i la normalització de la violència sexual, incloent la violació, reforcen l'estereotip de les dones acantonades a un rol de submissió i contribueixen a tractar les dones com a subordinades en les seves relacions, dins de la família i de la societat en general. Alimenten la violència i el discurs d'odi sexista dirigits contra les dones i les nenes, en particular les defensores dels drets humans, els grups feministes i les organitzacions de defensa dels drets de les dones, i contribueixen al manteniment i al reforçament dels estereotips de gènere i al sexisme.
41. Els estereotips de gènere i el patriarcat són igualment perjudicials per als homes i als nens. Els estereotips sobre els homes i els nens són també al mateix temps el resultat i la causa d'actituds, de valors, de normes i de prejudicis profundament arrelats. Les masculinitats hegemòniques i perjudicials són un factor que participa en el manteniment i el reforçament dels estereotips de gènere, els quals nodreixen per la seva banda el discurs d'odi sexista, els prejudicis, i les violències fonamentades en el gènere envers els homes i els nens que s'aparten de les formes predominants de masculinitat, incloent però no únicament, als homes gays, bisexuals, transgènere, intersexuals (GBTI). Les percepcions de la societat i les imatges vehiculades pels mitjans de comunicació poden alimentar els estereotips de gènere. Això inclou les percepcions concernint la seva aparença, la manera en la qual haurien de comportar-se, les carreres que haurien de fer i les tasques domèstiques i sanitàries no remunerades que haurien de complir.
42. Les desigualtats estructurals i els estereotips de gènere persistents que afecten a les dones i als homes, a les nenes i als nens, segueixen estant igualment presents en els sistemes relacionats amb la cura de nens i a l'educació i s'estenen fins al mercat laboral. La segregació horitzontal subsisteix en certs sectors en els que la mà d'obra és majoritàriament masculina o femenina – assenyalem que aquests darrers àmbits d'activitat sovint són pitjor pagats²⁰, percebuts com a menys prestigiosos i ofereixen condicions laborals més precàries. Aquesta situació no sembla realment evolucionar. Les decisions professionals de les dones, sovint una extensió del seu rol tradicional d'ajudants, poden ser influenciades per mesures polítiques i legislatives positives, com ara el permís de paternitat o les vacances parentals, les quals inciten o ofereixen la possibilitat als homes de ser o esdevenir models per altres homes i els inciten a participar en professions considerades de manera estereotipada com a femenines. La segregació vertical del mercat laboral persisteix també. Dins d'un mateix sector, incloent un sector majoritàriament femení, els llocs més elevats sobre el pla salarial o jeràrquic són generalment ocupats pels homes, mentre que les feines que es troben avall de la jerarquia i de l'escala salarial són essencialment

²⁰ Segons l'Organització internacional del treball (OIT), a les dones se'ls paga molt menys que als homes, la diferència de remuneració entre homes i dones es calculava a aproximadament un 20% a nivell mundial (2023).

ocupades per dones (per exemple, l'educació o el comerç minorista). Aquest desequilibri s'explica en gran mesura pels efectes conjugats de la càrrega desproporcionada de les responsabilitats domèstiques i sanitàries que pesa sobre les dones i pels prejudicis i estereotips de gènere en l'educació, les eleccions i perspectives de carrera, que afecten tant les dones com els homes.

43. Els mitjans de comunicació i les xarxes socials juguen un paper important en les nostres vides, especialment quan s'empren per compartir informacions i augmentar la conscienciació sobre diverses problemàtiques. Tanmateix, està igualment establert que les xarxes socials en particular faciliten els comportaments abusius, i que les dones i les nenes sovint són assetjades i confrontades a la violència i a amenaces online, especialment de caràcter sexual. Certes plataformes en particular són emprades per vehicular el sexisme i un discurs d'odi sexista, per exemple, les xarxes socials, la pornografia i els videojocs. Sovint la llibertat d'expressió és avançada de manera abusiva com per no informar de comportaments inacceptables i ofensius. Com d'altres formes de violència envers les dones i les nenes, el discurs d'odi sexista resta massa poc senyalitzat; ara bé, els seus efectes, en particular sobre les nenes i les dones joves, són devastadors, ja sigui en els plans emocional, psicològic i/o físic.
44. L'aprovació per part del Comitè de Ministres del Consell d'Europa de la Recomanació sobre la prevenció i la lluita contra el sexisme²¹ l'any 2019 va ser determinant, ja que va proveir la primera definició del sexisme acreditada internacionalment, la qual cosa va permetre detectar i lluitar millor contra les seves conseqüències en tots els àmbits, en particular en aquells en els que es troba més estès. A més, la Recomanació sobre la lluita contra el discurs d'odi²² diferencia diferents categories de discurs d'odi, incloent el discurs d'odi sexista. Anima als Estats membres a vetllar per que s'implementi un marc jurídic complet i eficaç per prevenir i combatre el discurs d'odi online i fora de línia.
45. Aquesta nova estratègia s'esforça igualment en integrar la incidència específica de la intel·ligència artificial (IA) en la igualtat de gènere i els drets de les dones. Elogiada sovint per la seva capacitat per reduir i simplificar processos que anteriorment eren manuals i tediosos, la IA és omnipresent i segueix desenvolupant-se, accelerant la seva trajectòria científica, amplificant la seva influència geogràfica i modificant l'estil de vida de cadascun de nosaltres. Recentment els seus avantatges han estat eclipsats una mica per la conscienciació creixent d'un inconvenient: el risc de "softwarització"²³ de la discriminació i de les desigualtats de gènere existents. Existeixen diferents tipus de biaixos, dels quals el biaix històric descriu la manera en la qual les jerarquies socials i els desavantatges institucionals modelen les dades. Per tant, les dades no són pas neutres, ja que són el reflex de les desigualtats estructurals existents en la societat. Els algorismes, si no són suficientment transparents i robustos,

²¹ Recomanació CM/Rec (2019)1 del Comitè de Ministres sobre la prevenció i la lluita contra el sexisme.

²² Recomanació CM/Rec (2022)16 del Comitè de Ministres sobre la lluita contra el discurs d'odi.

²³ La "softwarització" dels biaixos vol dir que les desigualtats existents acaben sent codificades i perpetuades en màquines obscures i protegides per la propietat intel·lectual.

corren bastant el risc de repetir, amplificar o alimentar prejudicis lligats al gènere i a les discriminacions fonamentades en el sexe de les quals els programadors podrien no ser conscients, o que resulten d'una selecció específica de les dades i de la clara infrarrepresentació de les dones dins del personal que treballa en l'àmbit de les tecnologies de la informació.

46. Aquest primer objectiu estratègic que busca lluitar contra els estereotips de gènere i el sexisme es divideix en 4 objectius operacionals principals:

- Els Estats membres i el Consell d'Europa en el seu conjunt promouen i implementen la Recomanació CM/Rec(2019)1 sobre la prevenció i la lluita contra el sexisme;
- Els Estats membres i el Consell d'Europa implementen polítiques i mesures per prevenir i combatre els estereotips de gènere, incloent la seva incidència en la repartició de tasques entre les dones i els homes en l'esfera pública i privada;
- Els Estats membres aborden la discriminació algorítmica fonamentada en el gènere i la discriminació interjeccional mitjançant estratègies multidimensionals d'igualtat de gènere i de no-discriminació fonamentades en els drets humans; implementen igualment normes recentment elaborades dins l'àmbit de la intel·ligència artificial i de la igualtat de gènere;
- Els Estats membres i les organitzacions de la societat civil pertinents recopilen dades desglossades per sexe i duen a terme investigacions dins de l'àmbit de la prevenció i de la lluita contra el sexisme i els estereotips de gènere.

47. Per assolir aquests objectius operacionals, el Consell d'Europa elaborarà i desplegarà diferents tipus d'accions, com ara:

- Promoure, difondre i seguir la implementació pels Estats membres de la Recomanació CM/Rec(2019)1, incloent fer-la disponible en diferents idiomes;
- Recolzar els Estats membres en la implementació de campanyes de prevenció i de lluita contra el sexisme; aquestes campanyes busquen lluitar contra el discurs d'odi sexista online i fora de línia, i contribuir a posar fi al sexisme en tots els àmbits del sector públic, de l'educació fins a la justícia, passant per la cultura i l'esport, en el sector de les ciències, les tecnologies, l'enginyeria i les matemàtiques, així com en el sector privat, incloent les empreses de serveis de mitjans de comunicació i de xarxes socials;
- Promoure la implementació d'altres instruments del Consell d'Europa, els quals lluiten contra les violacions dels drets humans que, entre altres, busquen recolzar i/o es troben ancorats en prejudicis, costums i tradicions fonamentats en rols de gènere estereotipats, especialment la Recomanació del Comitè de Ministres sobre la lluita contra el discurs d'odi que busca erradicar els prejudicis, els costums i les tradicions fonamentats en rols de gènere estereotipats;

- Concebre eines i una assistència específica (mitjançant projectes) per ajudar als Estats membres a aplicar les normes pertinents, incloent les de la Convenció d'Istanbul que tenen com a objectiu prevenir i lluitar contra el sexisme i els estereotips de gènere en cooperació amb les organitzacions feministes de la societat civil, si és necessari;
- Identificar, recopilar i difondre les bones pràctiques en vistes d'eliminar els estereotips de gènere per a les nenes i els nens, les dones i els homes en el sistema educatiu i els sistemes de formació professional, al mercat laboral si és necessari, en la vida familiar – incloent la repartició igualitària de la feina domèstica i sanitària no remunerada entre les dones i els homes –, en els règims de paternitat i en tots els àmbits en els quals les dones o els homes es troben infrarrepresentats, especialment el sector de la intel·ligència artificial i de les tecnologies de la informació i dins del sector de les ciències, les tecnologies, l'enginyeria i les matemàtiques; i posant una atenció particular a la igualtat de gènere i a la protecció dels drets de les dones i les nenes;
- Preparar un projecte de recomanació sobre la intel·ligència artificial, la igualtat de gènere i la no-discriminació, adoptant un enfocament multidimensional fonamentat en els drets humans, conjuntament amb el Comitè director sobre l'anti-discriminació, la diversitat i la inclusió (CDADI);
- Recolzar la recopilació de dades i la recerca sobre el sexisme, els estereotips de gènere i la discriminació fonamentada en el gènere i el sexe, elaborar directrius sobre la recopilació de dades desglossades per sexe integrant un enfocament interseccional;
- Elaborar una orientació i eines en sectors específics (mitjans de comunicació, educació, sector judicial, sector privat, tecnologies de la informació) per lluitar contra els estereotips de gènere i implicar als homes i els nens, incloent en cooperació amb les organitzacions pertinents, i abordant la discriminació i el sexisme envers certs grups d'homes i de nens, de dones i de nenes, adoptant un enfocament interseccional;
- Assegurar el seguiment i la implementació de les directrius del Consell d'Europa sobre el lloc dels homes i dels nens en les polítiques d'igualtat de gènere i en les polítiques per combatre la violència envers les dones, aprovades l'any 2023;
- Cooperar amb els sectors i organitzacions implicats per eliminar la discriminació, el sexisme i els estereotips de gènere que afecten un o diversos grups particulars de dones (com ara les dones lesbianes, bisexuals, transgènere, intersexuals (LBTI), les dones pertanyents a la comunitat de romanís i nòmades, i les dones pertanyents a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones en situació de discapacitat, les dones immigrants i refugiades, les dones grans).

Objectiu estratègic nº 2 – Prevenir i combatre la violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica

48. La violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica resten àmpliament esteses en tots els Estats membres del Consell d'Europa, i les seves conseqüències són desastroses per a les dones, les societats i les economies. Al món, una de cada tres dones pateix violències físiques o sexuals al llarg de la seva vida²⁴, sovint per part d'una parella íntima. La violència envers les dones i les nenes constitueix una violació dels drets humans que té repercussions negatives sobre el benestar de les dones i les impedeix participar plenament en la societat. Té efectes físics i psíquics devastadors a curt i a llarg terme, els quals es transmeten de vegades d'una generació a una altra. L'aplicació d'un enfocament interjeccional conjuntament amb un enfocament fonamentat en els drets humans i transformador que aborda les causes profundes de les desigualtats de gènere és indispensable si volem entendre i remeiar la violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica. A més del sexe i el gènere, diferents motius de discriminació poden entrecreuar-se i augmentar els riscos d'aquesta forma de violència, ja sigui en temps de pau, de crisis mundials o en període de conflicte armat. Cal tenir en compte obligatòriament els efectes de les formes de discriminació creuada per garantir la capacitat de les víctimes i les supervivents d'escapar a la violència fonamentada en el gènere, d'accedir als serveis de recolzament i de protecció, i d'obtenir justícia. De la mateixa manera, les dones que es beneficien d'una certa notorietat, com ara les dones polítiques, periodistes o defensores dels drets humans de les dones, es troben més exposades a certes formes de violència envers les dones, en línia i fora de línia.
49. La Convenció del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica (Convenció d'Istanbul) és àmpliament reconeguda com el tractat internacional més complert que permet abordar aquesta greu violació dels drets humans de les dones. També s'esmenten garanties importants a la Convenció europea dels drets humans i en la jurisprudència corresponent, així com en la Convenció del Consell d'Europa sobre la protecció dels nens contra l'exploració i els abusos sexuals i la Convenció del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans.
50. La Convenció d'Istanbul ha comportat modificacions positives de la legislació i de la concepció de les estratègies per prevenir i combatre la violència envers les dones i la violència domèstica en nombrosos Estats membres. No obstant això, persisteixen un cert nombre d'obstacles importants en l'elaboració de polítiques i de mesures que busquen fer front a la violència envers les dones i les nenes, com per exemple la limitació dels recursos disponibles per proveir serveis de recolzament especialitzats i dedicats a totes les dones víctimes de violència, el feble nivell de senyalització de les violències domèstiques, els possibles prejudicis estructurals envers les dones i els nens víctimes de violències

²⁴ <https://genderdata.worldbank.org/data-stories/overview-of-gender-based-violence/> (únicament en anglès).

domèstiques²⁵. Altres reptes es troben lligats a l'èmfasi posat sobre la violència domèstica, la insuficiència de les mesures holístiques pel que fa a altres formes de violència envers les dones i les nenes, el feble nivell de persecucions i de condemnes, així com la manca de formació inicial i contínua dels i les professionals implicats, incloent en idioma regional o minoritari.

51. Si la Convenció d'Istanbul tracta sobre totes les formes de violència envers les dones i les nenes, incloent la violència domèstica, reconeix també que els homes i els nens també poden ser víctimes de violència domèstica. S'anima als Estats parts a que apliquin la Convenció d'Istanbul a totes les víctimes de violència domèstica, però se'ls demana que atorguin una atenció particular a les dones víctimes de violència fonamentada en el gènere i assegurin una comprensió de gènere de la violència envers les dones i les nenes.
52. La violència envers les nenes i els nens constitueix una violació dels seus drets humans de per sí, incloent quan ells o elles són testimonis de violència domèstica, i atempta igualment contra l'assoliment dels seus altres drets. Posar fi a la violència contra els nens és, per tant, un imperatiu al mateix temps jurídic, moral i econòmic. La dimensió de gènere de la vulnerabilitat dels nens exposats a la violència ha de ser reconeguda i les necessitats i situacions particulars de les nenes han de tenir-se en compte²⁶.
53. En virtut de la Convenció d'Istanbul, s'han de criminalitzar la violència i l'assetjament sexual envers les dones i les nenes en espais públics. A més de la violència exercida envers les dones que són personalitats públiques, o les defensores dels drets humans, la violència en espais públics representa un altre aspecte de la violència envers totes les dones i constitueix un problema àmpliament estès. El sentiment de por i d'inseguretat de les dones als llocs, espais i transports públics té un pes gran en la seva vida quotidiana, i això es pot exacerbar en el cas de les dones en situació de vulnerabilitat, com ara les dones provinents de grups marginats en la societat. Sovint, les dones no gosen presentar denúncies per por de topar-se amb una banalització dels fets. La normalització de la violència i de l'assetjament sexual de les dones en espais públics restringeix la llibertat de les dones i contribueix a perpetuar la impunitat dels agressors. En conseqüència, els atacs contra les dones en espais públics demanen una resposta ferma en termes d'informació, de conscienciació i de prevenció, i sobre el pla jurídic. Aquests atacs haurien d'estar senyalitzats i els autors haurien de ser perseguits.

²⁵ Veure "l'Anàlisi horitzontal a meitat de camí dels informes d'avaluació de referència del GREVIO" redactat pel Grup d'experts sobre la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (febrer de 2022).

²⁶ Estratègia del Consell d'Europa pels drets de l'infant (2022-2027) i Directrius del Consell d'Europa (2009)11 sobre les estratègies nacionals integrades de protecció dels infants contra la violència (Recomanació CM/Rec(2009)10).

54. La violència facilitada per la tecnologia és un problema mundial cada cop més influent que afecta a les dones i les nenes de manera desproporcionada²⁷. Si la ciberviolència no és un fenomen nou, s'ha intensificat ràpidament des de la pandèmia de la COVID-19, amb el desplaçament de les nostres vides del presencial al numèric, ja sigui per la feina, els estudis o les activitats socials. Tot i que subsisteixen deficiències significatives en matèria de dades, un informe mundial indica que la prevalença de la violència envers les dones i les nenes en l'espai numèric varia del 16% fins a un 58%²⁸. La dimensió numèrica de la violència envers les dones i les nenes s'inscriu en un contínuum de violència que es troba lligat a la violència fora de línia. Per tant, representa una altra forma d'abús i de silenci imposat que es basa en les estructures de poder existents fonamentades en el gènere. Els actes violents que empren la tecnologia i que són facilitats per aquesta formen part integrant de la violència que pateixen les dones i les nenes fora de línia i per motiu del seu sexe i les seves identitats interseccionals. Aquests actes poden prendre múltiples formes, evolucionant constantment, com ara l'assetjament sexual online, el "*doxing*" (divulgació de dades personals), el "*trolling*", l'assetjament sexual en base a imatges com ara les "*creepshots*", "*l'upskirting*", el compartiment no consentit d'imatges o de vídeos, el "*revenge porn*", els "*deepfakes*" les violacions i les agressions sexuals gravades, les amenaces i les coaccions com ara el "*sexting*" forçat, la sextorsió, les amenaces de violació o la incitació a cometre una violació; les formes de rastreig en línia, la vigilància o l'espionatge a les xarxes socials o les capses de missatgeria, el robatori de contrasenyes, els dispositius de cracking o de pirateig, la instal·lació de software espia; les formes de violència psicològica com ara el discurs d'odi sexista online o la incitació a l'automutilació o al suïcidi, les agressions verbals, els insults i les amenaces de mort²⁹. La violència i els abusos online poden limitar el dret de les dones a expressar-se lliurement, sense por i en igualtat de condicions amb els homes, incloent en la seva vida política i pública.
55. La integració d'una perspectiva de gènere en les relacions internacionals és indispensable per promoure la igualtat entre els homes i les dones, fer progressar la pau i la seguretat, estimular el desenvolupament i reforçar la democràcia i els drets humans. La violència sexual lligada als conflictes armats³⁰ és una forma de violència intencional fonamentada en el gènere, que busca

²⁷ Veure la Recomanació general nº 1 del GREVIO sobre la dimensió numèrica de la violència envers les dones i el Carnet dels drets humans del Comissionat pels drets humans "No hi ha lloc per la violència envers les dones i les nenes dins del món numèric", març de 2022.

²⁸ Jacqueline Hicks, "Global evidence on the prevalence and impact of online gender-based violence (OGBV)", Institute of Development Studies, octubre 2021.

²⁹ Adriane van der Wilk, "Protegir a les dones i les nenes contra la violència en l'era numèrica – La pertinència de la Convenció d'Istanbul i de la Convenció de Budapest sobre la cibercriminalitat per la lluita contra la violència envers les dones online i facilitada per la tecnologia", estudi del Consell d'Europa, desembre de 2021.

³⁰ Veure també la Resolució 2476 (2023) de l'Assemblea parlamentària "Violències sexuals lligades als conflictes".

castigar i humiliar a persones i les seves comunitats, com ho reconeix la Resolució 1325 (2000) del Consell de seguretat de les Nacions Unides sobre les dones, la pau i la seguretat, i les resolucions següents. Es tracta d'una tàctica de guerra, d'una manifestació abusiva del poder i d'un mitjà violent per exercir una dominació sobre les víctimes i les comunitats a les quals aquestes pertanyen. Un nombre important de casos de violències sexuals han estat assenyalats i documentats del fet de la guerra d'agressió de la Federació de Rússia contra Ucraïna des de febrer del 2014 i reactivada el 24 de febrer del 2022 per una invasió massiva d'Ucraïna. La Convenció d'Istanbul s'aplica tant en temps de pau com en situacions de conflicte armat³¹. A més, els Estats parts no poden suspendre o modificar les seves obligacions a títol de la Convenció d'Istanbul, fins i tot en circumstàncies excepcionals com ara la guerra o l'estat d'emergència nacional³².

56. El feminicidi, definit com l'assassinat intencional de dones i de nenes per motiu del seu sexe, sovint dins d'un context de violència domèstica o de violència d'una parella íntima, és una altra preocupació major la qual convé abordar³³. El feminicidi és la forma més extrema de violència envers les dones i el punt culminant de nombroses formes de violència fonamentada en el gènere envers les dones, juntament amb la violència domèstica, la violència sexual, la violència física, els crims anomenats "d'honor" i altres tipus de violència motivats per la discriminació fonamentada en el gènere. Els feminicidis tenen efectes devastadors sobre les famílies i les comunitats, i són el resultat de la desigualtat i de la discriminació sistemàtica envers les dones. Aquests darrers anys, la noció de feminicidi ha estat cada cop més reconeguda i tinguda en compte com un problema mundial i s'han fet esforços per prevenir i combatre aquesta forma de violència envers les dones³⁴.

La identificació de les necessitats en aquest àmbit s'ha afinat aquests darrers anys gràcies a la col·laboració amb practicants, experts i actors de la societat civil a nivells nacional i internacional, per formar les bases d'una teoria coherent del canvi. Aquesta teoria del canvi descansa sobre la Convenció d'Istanbul, la qual és un document fundador encarnant una visió i una il·lustració del paper del Consell d'Europa en matèria d'innovació jurídica mitjançant l'establiment de normes.

³¹ L'article 2 de la Convenció d'Istanbul enuncia que les disposicions de la convenció s'apliquen en temps de pau i en situació de conflicte armat, ja es tracti d'un conflicte internacional o no internacional.

³² L'article 2 de la Convenció d'Istanbul precisa que cap derogació a les seves disposicions no és autoritzada, fins i tot en les situacions d'emergència o de conflicte armat.

³³ Segons ONU Dones, 81.000 dones i nenes van ser assassinades l'any 2021 en tot el món, i aproximadament el 56% d'elles (45.000) per la seva parella o per un membre familiar.

³⁴ Veure l'informe de l'Institut europeu per la igualtat entre els homes i les dones (EIGE) "*Improving legal responses to counter femicide in the European Union: Perspectives from victims and professionals*", febrer de 2023. Aquest informe indica que "el feminicidi no és reconegut com una infracció penal específica en cap país europeu".

57. Aquest segon objectiu estratègic es divideix en tres objectius operacionals principals:

- Els Estats membres fan un balanç i implementen les recomanacions sorgides del seguiment de la implementació de la Convenció d'Istanbul (pel Grup d'experts sobre la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (GREVIO) i el Comitè de les Parts);
- Els Estats membres analitzen i conceben mesures polítiques per lluitar contra les noves formes de violència envers les dones i les nenes, incloent la seva dimensió numèrica; implementen les normes recents del Consell d'Europa en aquest àmbit, com ara la Recomanació general nº 1 del GREVIO sobre la dimensió numèrica de la violència envers les dones;
- Els Estats membres elaboren estratègies i plans d'acció per prevenir i combatre la violència envers les dones i les nenes i la violència domèstica, i intercanvien les seves bones pràctiques, especialment pel que fa als programes que es centren en els autors de la violència, el seu impacte i la seva avaluació.

58. Per assolir aquests objectius operacionals, el Consell d'Europa elaborarà i desplegarà diferents tipus d'accions, com ara:

- Ajudar als Estats membres a implementar els instruments internacionals pertinents, incloent la Convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones (CEDEF), tenint en compte la Recomanació general nº 35 sobre la violència envers les dones fonamentada en el gènere, actualitzant la Recomanació general nº 19, de la Recomanació general nº 38 sobre el tràfic de les dones i les nenes dins del context de les migracions internacionals, assenyalant l'aspecte numèric del tràfic de les dones, així com els ODD 5 i 16, i en conformitat amb la Resolució 1325 del Consell de seguretat de les Nacions Unides sobre les dones, la pau i la seguretat;
- Promoure i aportar un recolzament, incloent per una experiència jurídica i tècnica, als Estats membres que fan la sol·licitud, per la signatura, la ratificació i la implementació de la Convenció d'Istanbul, de la Convenció sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans i de la Convenció de Lanzarote;
- Demanar a tots els signataris de la Convenció d'Istanbul que accelerin els enfocaments en vista de la ratificació de la convenció i beneficiar-se de les seves normes així com de les recomanacions, de l'examinació i del recolzament mesurat proposats pel GREVIO;

³⁵ Avaluació dels treballs del Consell d'Europa dins del marc del subprograma "violència envers les dones i violència domèstica" 2016-2020 (informe abreujat) (2022).

- Concebre eines per promoure un coneixement precís de la Convenció d'Istanbul, de la Convenció sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans i de la Convenció de Lanzarote, i lluitar contra la desinformació i les informacions falses, per part de parts no estatals per animar-les a contribuir a la implementació d'aquestes convencions;
- Augmentar el finançament de les campanyes del Consell d'Europa (nacionals i regionals) per lluitar contra la desinformació i les informacions falses al voltant de la Convenció d'Istanbul;
- Prendre mesures per:
 - ✓ Abordar les violències sexuals, incloent la violació, i l'assetjament sexual de les dones i les nenes en els espais públics;
 - ✓ Ajudar als Estats membres a prendre mesures per abordar totes les formes de violència envers les dones i les nenes, així com la violència domèstica, incloent elaborant i reforçant la legislació sobre la violència sexual fonamentada en el concepte de l'abstinència del consentiment i desenvolupant campanyes de conscienciació sobre el consentiment;
 - ✓ Ajudar als Estats membres a prendre mesures contra la violència sexual lligada als conflictes per garantir una aproximació que tingui en compte el gènere i centrada en els supervivents i, si fos necessari, per poder utilitzar la seva capacitat jurídica dins del marc de la competència universal;
 - ✓ Tractar la qüestió de l'accés de les víctimes de violència domèstica als refugis, a assessoraments jurídics i a un acompanyament psicològic, a les ajudes financeres, a l'habitatge, a l'educació, a la formació i a una ajuda per buscar feina, així com a les mesures de protecció; actualitzar l'estudi de 2008 sobre les normes mínimes aplicables als serveis d'ajuda a les víctimes de la violència envers les dones;
 - ✓ Recolzar el desenvolupament de la recopilació de dades desglossades per sexe i per edat, i de la investigació sobre la violència envers totes les dones i les nenes i la violència domèstica;
 - ✓ Recolzar la implementació i el desenvolupament d'entitats de coordinació a nivell nacional, i promoure i recolzar el desenvolupament d'estratègies nacionals per prevenir i combatre la violència envers les dones i la violència domèstica amb un enfocament interjeccional;
 - ✓ Desenvolupar eines per respondre a la necessitat de prevenir i combatre la violència domèstica envers els homes i els nens;
 - ✓ Concebre eines d'informació sobre el paper dels homes i els nens en la prevenció de la violència envers les dones i les nenes, i abordar el paper dels homes i els nens com a autors de violències fonamentades en el gènere. Per aconseguir això, podria dur-se a

terme un estudi factual que avaluï l'eficàcia dels programes destinats als autors d'infraccions;

- ✓ Concebre projectes pilot, programes i serveis especialitzats en la presa en càrrec psicològica dels autors o autores de la violència fonamentada en el gènere, sobretot des d'una òptica de prevenció de la reincidència;
- Recopilar suficients informacions, amb el recolzament d'organitzacions feministes de la societat civil, i desenvolupar els coneixements sobre les formes específiques de violència a les quals són confrontades certs grups de dones exposades a discriminacions interseccionals (com ara les dones grans, les dones joves i les nenes, les dones d'orientacions sexuals i d'identitats de gènere diverses, les dones marginades, especialment les dones sensesostre o exposades a la pobresa o a d'altres problemes socioeconòmics, les dones que pertanyen a la comunitat dels romanís i dels nòmades, i les dones que pertanyen a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones rurals, les dones que tinguin addicions i les víctimes del tràfic d'éssers humans o les dones sense papers), per la cooperació i l'intercanvi d'informació entre les instàncies i entitats competents del Consell d'Europa;
- Desenvolupar activitats i projectes per prevenir i combatre totes les formes de violència envers les dones i les nenes, noves i altres, com ara la violència fonamentada en el gènere i la violència facilitada per la tecnologia envers les dones i les nenes;
- Animar accions específiques dirigides contra la violència a la qual són confrontades les dones i les nenes en situació de vulnerabilitat recolzant-se en les informacions i els coneixements evocats als paràgrafs anteriors;
- Augmentar l'educació, la conscienciació, el reforçament de les capacitats per prevenir els feminicidis, reforçar la protecció jurídica per a les víctimes i millorar l'accés als serveis de recolzament per a les sobrevivents de la violència fonamentada en el gènere;
- Proveir orientacions específiques als Estats membres per evitar el risc d'un augment dels incidents de violència domèstica seguidament de mesures d'emergència preses per respondre a situacions de crisi;
- Reforçar la cooperació entre les entitats competents del Consell d'Europa, com ara la Comissió per a la igualtat de gènere i la comissió sobre la igualtat i la no-discriminació de l'Assemblea parlamentària, incloent la seva Xarxa parlamentària per al dret de les dones de viure sense violència i l'Aliança parlamentària contra l'odi, el Comitè de les Parts a la Convenció d'Istanbul i els comitès directores del Consell d'Europa, en vistes de facilitar la implementació de plataformes de diàleg multinacionals sobre qüestions d'actualitat i emergents per als Estats parts, els Estats signataris de la Convenció d'Istanbul i d'altres Estats;
- Promoure la Convenció d'Istanbul, la Convenció sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans i la Convenció de Lanzarote més enllà del

continent europeu, posant a disposició les competències i compartint bones pràctiques dins del marc de la cooperació amb els Estats no membres i amb d'altres organitzacions regionals i internacionals. En particular, recolzar la coordinació i la cooperació mitjançant la Plataforma EDVAW (*Elimination of discrimination and violence against women*)³⁶, la qual reuneix set mecanismes d'experts independents de les Nacions Unides i d'organitzacions regionals sobre la discriminació i la violència envers les dones, incloent el GREVIO; animar als Estats no membres del Consell d'Europa a signar i ratificar la Convenció d'Istanbul. La Convenció d'Istanbul resta, a dia d'avui, com l'únic instrument major obert a la ratificació universal enfocat específicament a lluitar contra la violència envers les dones.

Objectiu estratègic nº 3 – Garantir a les dones i a les nenes la igualtat d'accés a la justícia

59. L'accés a la justícia és un dret humà que forma part integrant de la promoció de l'Estat de dret i d'una democràcia eficaç. El respecte i la protecció dels drets humans només poden estar garantits si es preveuen recursos efectius (incloent el dret a un procés equitatiu), reparacions i/o indemnitzacions adequades. Les dones es troben amb obstacles addicionals per accedir a la justícia, degut a les desigualtats i els biaixos de gènere, en particular per a les dones amb identitats interjeccionals. Les desigualtats persistents i emergents entre les dones i els homes, especialment en els plans econòmic i social, els prejudicis i els estereotips de gènere es tradueixen en desigualtats d'accés a la justícia entre les dones i els homes. Les dades disponibles indiquen l'existència d'un sostre de vidre dins del sistema judicial³⁷.
60. La pandèmia de la COVID-19 ha tingut, i segueix tenint, greus conseqüències sobre la igualtat de gènere, ja que ha posat en perill dècades de progressos en la matèria. Hem observat regressions majors en diversos nivells: la recrudescència de la violència domèstica, l'augment de l'atur, el ressorgiment d'una visió molt tradicional dels rols en la societat i la problemàtica de la igualtat d'accés a la justícia. Les dones es troben amb tota una sèrie d'obstacles jurídics, institucionals, socioeconòmics, i culturals en el seu accés a la justícia. Tot i que les experiències varien d'un Estat membre a un altre, aquests problemes han estat indiscutiblement exacerbats durant la pandèmia.
61. La igualtat d'accés a la justícia suposa el dret a un recurs efectiu, el dret a un procés igualitari, el dret d'accés als tribunals en igualtat de condicions i el dret a l'ajuda jurídica, incloent gratuïta si és necessari, i a la representació jurídica. Nombrosos obstacles impedeixen l'accés igualitari de les dones a la justícia, com ara els tabús, els prejudicis, els estereotips de gènere, els costums, la pobresa, la

³⁶ Per a més informacions sobre la plataforma dels mecanismes d'experts independents sobre la discriminació i la violència envers les dones (Plataforma EDVAW), veure: www.coe.int/fr/web/istanbul-convention/edvaw-platform.

³⁷ Informe de Sistemes judicials europeus – Informe d'avaluació de la CEPEJ – Cicle d'avaluació 2022.

manca d'informació, les deficiències en la legislació o en la seva implementació, la violència envers les dones, la discriminació fonamentada en el sexe i els comportaments sexistes dins del sistema judicial; de vegades les mateixes lleis. Més particularment concerneixen certs grups de dones i de nenes, especialment les víctimes de violència fonamentada en el gènere, les dones LGBTI, immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil, les dones provinents de la comunitat de romanís i de nòmades, les dones que pertanyen a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones en situació de discapacitat, les dones grans, les dones sense papers així com les defensores dels drets humans.

62. Les barreres culturals, la por i la manca de confiança en el sistema són també altres frens en l'accés de les dones i les nenes a la justícia, de la mateixa manera que les actituds discriminatòries i els estereotips que consideren que les dones haurien d'ocupar-se dels nens i els homes assegurar els mitjans de subsistència, els quals persisteixen encara en dret civil i en dret de la família en nombroses jurisdiccions. Aquests obstacles poden sorgir després d'investigacions i processos, en particular en els assumptes relacionats amb la violència envers les dones i les nenes, i conduir a una pèrdua important dels assumptes, i fins i tot a un poc nombre de denúncies. Tenen una incidència encara més forta en les dones confrontades a formes múltiples i transversals de discriminació.
63. Considerats conjuntament, tots aquests obstacles creen un "trencaclosques jurídic" el qual exclou a les dones. És urgent remeiar aquest desequilibri entre les dones i les homes, ja que la igualtat d'accés a la justícia és indispensable per assegurar la igualtat de gènere real.
64. Aquest tercer objectiu estratègic es divideix en tres objectius operacionals principals:
 - Els Estats membres poden recolzar-se en les orientacions i les eines del Consell d'Europa així com sobre la jurisprudència del Tribunal europeu dels drets humans per garantir la igualtat d'accés de les dones a la justícia, tenint en compte les necessitats i les sol·licituds de totes les dones i les nenes;
 - Els Estats membres reforcen les seves capacitats per superar els obstacles que impedeixen a les dones i les nenes accedir a la justícia;
 - La recollida de dades desglossades per sexe i la recerca ha millorat dins l'àmbit de l'accés a la justícia per a les dones i les nenes.
65. Per assolir aquests objectius operacionals, el Consell d'Europa elaborarà i desplegarà diferents tipus d'accions, en estreta col·laboració amb les entitats competents del Consell d'Europa, especialment la Comissió europea per l'eficàcia de la justícia (CEPEJ). L'acció del Consell d'Europa en aquest àmbit s'enfocarà en:
 - Ajudar als Estats membres a implementar les normes del Consell d'Europa i altres instruments pertinents, especialment l'ODD 16, tenint en compte la Recomanació general nº 33 sobre l'accés de les dones a la justícia (2015) del Comitè per a l'eliminació de la discriminació envers les dones;

- Promoure i recolzar la implementació de les recomanacions dels estudis pertinents, incloent l'Informe del Consell d'Europa sobre l'impacte de la COVID-19 sobre l'accés de les dones a la justícia (2022);
- Identificar, recopilar i difondre les bones pràctiques dels Estats membres i més enllà per disminuir els obstacles i facilitar la igualtat d'accés de les dones a la justícia, oferir una assistència jurídica i un accés a les vies de recurs, en particular per a les defensores dels drets humans;
- Animar a la recollida de dades desglossades per sexe i per edat;
- Animar a la investigació concernint l'accés de les dones a la justícia, incloent com a víctimes de violència, i la seva participació en el sistema judicial, tenint en compte el sexe, l'edat i, si és necessari, l'origen ètnic, l'orientació sexual, l'expressió i la identitat de gènere, la discapacitat i altres característiques interseccionals pertinents;
- Continuar combatent els efectes negatius dels estereotips de gènere en la presa de decisions judicials amb la investigació, el seguiment, la formació, el reforçament de les capacitats i la promoció de les bones pràctiques a nivell nacional i regional, en conformitat amb els instruments del Consell d'Europa i al dret internacional, i en cooperació amb les altres organitzacions regionals i internacionals;
- Concebre i difondre eines i material de formació sobre la igualtat de gènere, la violència envers les dones i l'accés de les dones a la justícia, incloent els cursos HELP (*Human Rights Education for Legal Professionals*) sobre aquests temes, adaptats a les necessitats específiques de tots els actors del sistema judicial i en recolzament als litigis estratègics en aquest àmbit; integrar aquests continguts en els programes de formació contínua destinats al conjunt dels professionals del sistema judicial;
- Controlar i assegurar el seguiment de les decisions de justícia per conscienciar i garantir una millor comprensió per part dels professionals de dret de les qüestions relatives a l'accés de les dones a la justícia, incloent els estereotips que tenen lloc dins del sistema judicial i la protecció contra la violència i la discriminació fonamentades en el gènere;
- Elaborar i difondre eines d'informació sobre els instruments principals del Consell d'Europa buscant promoure l'accés de les dones a la justícia, tenint en compte les necessitats de les dones i les nenes que es troben en situacions particulars de vulnerabilitat, com ara les supervivents de violències fonamentades en el gènere, les dones LGBTI, les dones en situació de discapacitat, les immigrants, les refugiades i les sol·licitants d'asil, les dones que són l'objectiu del discurs d'odi sexista, les dones provinents de la comunitat dels romanís i dels nòmades, les dones pertanyent a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones sense papers i les defensores dels drets humans.

Objectiu estratègic nº 4 – Assegurar una participació equilibrada de les dones i els homes en la vida política, pública, social i econòmica

“Junts, ens comprometem a respectar els Principis de Reykjavík esmentats seguidament:

[...]

10. garantir una participació plena, igualitària i significativa en la vida política i pública per tothom, en particular per a les dones i les nenes, sense violència, por, assetjament, discursos i crims d’odi, així com sense cap discriminació fonamentada en el motiu que sigui.”

Principis de Reykjavík per la democràcia (annex III a la Declaració de Reykjavík)

66. La participació igualitària en la vida política i pública del conjunt de les dones i els homes, les nenes i els nens, en tota la seva diversitat, és essencial per al bon funcionament de la democràcia. Malgrat l’aprovació de noves lleis i polítiques, i diversos exemples de bones pràctiques i de mesures de recolzament en certs Estats membres, la infrarrepresentació de les dones en la vida política, pública, social i econòmica segueix sent un problema crucial que perjudica el bon funcionament de les institucions i dels processos democràtics. L’acció política i la presa de decisions pública segueixen sent esferes dominades pels homes. Efectivament, són els homes els que estableixen les prioritats polítiques, i la cultura política segueix descansant essencialment sobre models patriarcals, els quals creen i reforcen les desigualtats estructurals entre les dones i els homes.
67. Les desigualtats, les diferències i els desequilibris entre les dones i els homes persisteixen igualment en àmbits socioeconòmics particulars. Es sobreentén que cap estratègia no pot per sí sola resoldre tots els problemes complexos lligats a les desigualtats socioeconòmiques, el fet d’abordar temes específics – com ara el proveïment de serveis sanitaris de qualitat, assequibles i accessibles, incloent serveis sanitaris per tots i totes, amb una millor remuneració i millors condicions laborals per al personal sanitari, la qüestió del treball domèstic i sanitari no remunerat i el seu impacte desproporcionat sobre les dones, així com les mesures en favor de l’equilibri entre vida professional i vida privada tant per les dones com pels homes, dins del marc d’un esforç global que busca reduir les desigualtats socioeconòmiques i el dèficit en matèria d’assistències – constitueix un avenç positiu. Dient a terme accions específiques en aquests àmbits, és possible lluitar eficaçment contra certes causes profundes de les desigualtats socioeconòmiques, començant per les desigualtats d’accés a l’educació, a l’ocupació, a l’habitatge i a l’assistència sanitària. Com a exemple, les inversions en els àmbits sanitaris, la promoció de l’equilibri entre vida professional i vida privada, i la presa en consideració del treball domèstic i sanitari no remunerat poden contribuir a reduir les desigualtats de gènere dins de la població activa i recolzar l’autonomia econòmica de les dones. Qualsevol iniciativa d’aquest tipus s’hauria d’emprendre en sinèrgia i en complementarietat amb les iniciatives pertinents d’altres actors internacionals.

68. Un cert nombre d'obstacles compliquen l'accés i la participació sostenible de les dones i les nenes a la presa de decisions públiques i polítiques. Entre ells, podem citar el sexisme, els estereotips de gènere i les normes socials negatives, el repartiment desigual del treball domèstic i sanitari no remunerat, la violència fonamentada en el gènere envers les dones i les nenes així com el sistema electoral i el funcionament dels partits polítics. En la majoria dels Estats membres, la participació plena i igualitària de les dones a la vida política i pública en les instàncies legislatives, executives, incloent diplomàtiques, judicials i administratives, als nivells local, regional i nacional, resta per sota del llindar mínim de 40%³⁸ fixat per les normes del Consell d'Europa i del compromís pres pels governs "Per un món 50-50 al 2030"³⁹.
69. Les dones i les nenes haurien de tenir el mateix poder i la mateixa influència en l'establiment dels programes d'acció i les prioritats polítiques que els homes i els nens. L'assoliment de la participació plena i complerta de les dones i les nenes en la vida política, pública, social i econòmica requereix canvis fonamentals i l'aprovació de polítiques, de mesures i d'accions específiques per eliminar els obstacles de la societat i estructurals.
70. La igualtat de gènere pot ser l'origen de nombrosos avantatges tant per a les persones com per a les societats, a saber, estimular el creixement econòmic, promoure el benestar i contribuir a atenuar el canvi climàtic. Els estereotips de gènere perpetuen la marginació econòmica i social de les dones. Les dones són afectades de manera desproporcionada per les responsabilitats domèstiques i sanitàries no remunerades, el treball a temps parcial així com per les feines amb salaris baixos i el treball informal. La manera en la qual es percep l'impost i es mesuren el creixement i la productivitat (és a dir, sobre la base del producte interior brut) no reflecteixen la contribució inestimable del treball domèstic i sanitari no remunerat efectuat per les dones. A més, el nivell d'instrucció superior mitjà de les dones no es tradueix automàticament en una igualtat – i encara menys una superioritat – en els salaris i les pensions, ni per una feina d'alta qualitat o per l'accés als llocs de direcció. Certs grups de dones (especialment aquelles que tenen un nivell de qualificació més feble, les mares solteres, les dones immigrants, les dones provinents de la comunitat dels romanís i els nòmades, les dones que pertanyen a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones en situació de discapacitat, les dones LGBTI) fan front a dificultats particulars. A aquestes dones les hi costa especialment entrar dins del mercat laboral i es troben bastant exposades a la precarietat i als riscos de pobresa i d'exclusió social que en deriven. L'autonomia i la independència econòmica de les dones requereixen mesures que recolzen la igualtat d'oportunitats, la igualtat

³⁸ Recomanació Rec(2003)2 del Comitè de Ministres sobre la participació equilibrada de les dones i els homes en la presa de decisions política i pública.

³⁹ La iniciativa "Per un món 50-50 al 2030 – Donem el pas per la igualtat dels sexes" es va iniciar per les Nacions Unides amb motiu del Dia internacional dels drets de les dones 2015. Promou iniciatives nacionals destinades a assolir la igualtat entre les dones i els homes d'aquí al 2030. Veure <https://www.unwomen.org/fr/get-involved/step-it-up>.

salarial per una feina d'igual valor, l'abolició de les legislacions discriminatòries i de les mesures econòmiques que dissuadeixen a les dones de treballar.

71. Les qüestions d'igualtat de gènere normalment giren al voltant de la situació de les dones i les nenes, però també tenen repercussions importants per als homes i als nens, que aquests darrers no haurien d'ignorar. En conformitat amb les directrius del Comitè de Ministres sobre el lloc dels homes i els nens en les polítiques d'igualtat de gènere i les polítiques de lluita contra la violència envers les dones, la present estratègia cobreix accions destinades a portar un canvi positiu en els rols i les situacions dels homes i els nens, de les dones i les nenes, en tots els àmbits de la vida, incloent, però sense limitar-s'hi, a la família i l'assistència no remunerada, la vida social, la salut física i mental, l'educació i l'ocupació, en relació amb la prevenció de la violència fonamentada en el gènere així com el risc de marginació.
72. L'accés de les dones a l'assistència sanitària segueix sent desigual a Europa. L'indústria i la investigació en matèria de salut es recolzen tradicionalment en models d'investigació masculins per avaluar els riscos i l'eficàcia dels medicaments, i acaben produint dades sobre la salut que són de menys qualitat per a les dones. Aquesta manca de dades sobre el gènere dins del sector de l'assistència sanitària condueix a sistemes predictius menys fiables quan es tracta de diagnosticar les pacients (és el mateix per a les pacients intersexuals i de gèneres diferents). Les desigualtats en matèria de salut per a les dones segueixen sent importants, especialment per a les dones de certs grups com ara les dones immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil, les dones provinents de la comunitat dels romanís i els nòmades, les dones que pertanyen a minories nacionals, ètniques o religioses, les dones en situació de discapacitat i les dones més grans. Els homes es troben igualment confrontats a reptes importants pel que fa a la salut física i mental. Els homes tenen una esperança de vida més feble, són generalment reticents a recórrer a assistències mèdiques i es troben sobrerrepresentats pel que fa a l'abús de drogues i d'alcohol així com el suïcidi. L'estratègia tractarà les qüestions lligades a la salut tenint en compte els treballs duts a terme sobre aquestes qüestions per diverses entitats del Consell d'Europa, especialment el Grup de cooperació internacional del Consell d'Europa sobre drogues i addiccions (Grup Pompidou), el Comitè director pels drets humans en els àmbits de biomedicina i de la salut (CDBIO) i la Direcció europea de la qualitat del medicament i de les assistències sanitàries.
73. La salut i els drets sexuals i reproductius de les dones són drets humans. A Europa, massa dones i noies joves encara són privades dels seus drets essencials, a saber, l'accés a una educació completa a la sexualitat adaptada a l'edat dels nens, a una contracepció moderna, a un avortament segur i legal, a assistències ginecològiques i maternals de qualitat, i fins i tot al dret d'escollir de casar-se o no i amb qui. L'augment dels moviments anti-drets posa més en perill que mai l'accés de les dones a aquests drets humans fonamentals. El fet de vetllar per a que les dones en tota la seva diversitat puguin exercir el seu dret d'accés a la salut i als drets sexuals i reproductius sense restriccions contribueix no solament

als drets humans, a l'autonomia i al benestar de les dones, sinó també al benestar i al desenvolupament de la societat en general. Les violacions de la salut i dels drets sexuals i reproductius de les dones⁴⁰ sovint es deuen a creences i valors de la societat profundament arrelats relatius a la sexualitat de les dones. És essencial revisar les lleis que criminalitzen, limiten o rebutgen l'accés a la salut i als drets sexuals i reproductius⁴¹ i superar els obstacles pràctics per a l'accés de les dones a serveis i assistències de salut sexual i reproductiva. Finalment, el compromís dels homes i els nens i la presa en consideració del seu paper en el desenvolupament de relacions socials i sexuals respectuoses, incloent el consentiment sexual i la responsabilitat compartida en la utilització de la contracepció, constitueixen etapes importants en la promoció de la salut i dels drets sexuals i reproductius, i de la igualtat de gènere.

74. Aquest quart objectiu estratègic es divideix en tres objectius operacionals:

- Els Estats membres asseguruen la participació igualitària de les dones i les nenes, dels homes i els nens, en la presa de decisions polítiques i públiques;
- Els Estats membres garanteixen la igualtat d'accés de les dones al mercat laboral i aborden els nivells més elevats de precarietat de les dones i els riscos de pobresa i d'exclusió social que se'n deriven;
- Els Estats membres vetllen per a que totes les dones i les nenes, els homes i els nens, tinguin un accés efectiu a la salut i als drets sexuals i reproductius (a través de les lleis, les polítiques i les pràctiques) així com a serveis d'atencions mèdiques en general que siguin assequibles, igualitaris i de qualitat, especialment dins l'àmbit de la salut mental.

75. Per assolir aquests objectius operacionals, l'acció del Consell d'Europa en aquest àmbit buscarà:

- Recolzar la completa implementació de la Recomanació Rec(2003)3 del Comitè de Ministres sobre la participació equilibrada de les dones i els homes en la presa de decisions política i pública, així com de la Recomanació CM/Rec(2023)4 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la participació de la joventut romaní;
- Ajudar als Estats membres, mitjançant una assistència específica, a assolir una participació equilibrada i inclusiva de les dones i els homes en la presa de decisions política i pública, incloent per la implementació d'estratègies i de polítiques efectives en favor de l'enfocament integrat de la igualtat de gènere;

⁴⁰ La Convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones (article 16) garanteix a les dones els mateixos drets "de decidir lliurement i en tot coneixement de causa del nombre i de l'espaiament dels naixements i de tenir accés a les informacions, a l'educació i als mitjans necessaris per permetre-les-hi exercir aquests drets".

⁴¹ L'Observació general nº 22 (2016) del Comitè dels drets econòmics, socials i culturals recomana als Estats "derogar o suprimir les lleis, les polítiques i les pràctiques que incriminin, dificultin o comprometin l'accés de les persones o de certs grups als recursos, als serveis, als béns i a la informació de salut sexual i procreativa".

- Ajudar als Estats membres, si és necessari, a implementar les mesures en matèria de paritat i de quotes i en l'elaboració de polítiques que afavoreixin l'equilibri entre vida professional i vida privada tant en els serveis públics com en el sector privat;
- Animar i recolzar les mesures destinades a facilitar la participació de les dones en les eleccions als nivells europeus, nacionals, regionals i locals, així com les mesures enfocades a augmentar les capacitats d'acció de les candidates, de les representants escollides i de les electores – incloent les dones provinents de grups marginats i les dones joves – en cooperació amb les instàncies competents del Consell d'Europa; animar i recolzar les accions enfocades a lluitar contra el sexisme, l'assetjament, la violència envers les dones i la violència sexual envers les dones en la política, i dins dels partits polítics i de les institucions;
- Identificar i recolzar les mesures i les bones pràctiques que afavoreixen la igualtat de gènere concernint els sistemes electorals, la formació dels que prenen les decisions en les institucions públiques i els partits polítics, el funcionament sensible sobre el gènere dels òrgans decisoris, la instauració de límits de paritat, l'aprovació de legislacions efectives sobre les quotes i quotes voluntàries dins dels partits si és necessari, així com la reglamentació dels partits polítics, incloent pel que fa al finançament públic, en cooperació amb les instàncies competents del Consell d'Europa i amb l'objectiu d'assolir un equilibri entre les dones i els homes en la presa de decisions, lluitar contra els estereotips de gènere i arribar als processos de presa de decisions transformadors en termes de gènere⁴²;
- Reconèixer el valor de l'assistència sanitària i recolzar els esforços per combatre els prejudicis i els estereotips lligats al gènere, promoure l'avaluació i el reconeixement de la feina d'assistència sanitària remunerada i no remunerada, i fer visibles els avantatges de la inversió en els serveis d'assistència sanitària de qualitat;
- Promoure la repartició igualitària de la feina domèstica i sanitària no remunerada entre les dones i els homes, incloent mitjançant permisos de maternitat i de paternitat remunerats, baixes parentals remunerades i no transferibles per les dones i els homes, així com l'accés a serveis de guarderia de nens i a d'altres serveis socials de qualitat i assequibles;
- Recolzar les accions dirigides a animar eficaçment a bastants homes a assumir responsabilitats de feina domèstica i lligades a la feina sanitària no remunerada, i a recórrer a planificacions del temps de treball flexibles i a d'altres mesures favorables per la família; elaborar eines per promoure una millor comprensió de la feina sanitària no remunerada i

⁴² Els enfocaments transformadors en termes de gènere busquen lluitar contra les desigualtats de gènere transformant les normes, els rols i les relacions nefastes entre les dones i els homes, tot esforçant-se per redistribuir el poder, els recursos i els serveis de manera més equitativa (Fons de les Nacions Unides per la població, 2023).

del seu valor, i per abordar els obstacles que dificulten el repartiment igualitari d'aquestes responsabilitats entre les dones i els homes;

- Prendre mesures per animar als responsables dels sectors públics i privats, així com els socis socials, a promoure mesures voluntàries concretes que afavoreixin un repartiment igualitari de les tasques domèstiques i de la feina sanitària no remunerada, així com l'equilibri entre vida professional i vida privada per a les dones i els homes. L'objectiu hauria de ser promoure la independència econòmica de les dones i eliminar els obstacles per a la seva participació en el mercat laboral, incloent en els sectors emergents com ara l'economia verda i l'economia numèrica;
- Encoratjar la implementació de plans d'igualtat de gènere en el sector públic i privat, els quals poden incloure una avaluació de la situació i accions concretes i mesurables, així com mecanismes de seguiment i d'avaluació;
- Reveure i, si és necessari, actualitzar la Recomanació CM/Rec(2008)1 del Comitè de Ministres als Estats membres sobre la presa en compte en les accions sanitàries de les especificitats entre dones i homes;
- Dur a terme un estudi (com a base d'un nou possible instrument jurídic) sobre el dret efectiu de les dones a decidir sobre qüestions relacionades amb la seva salut i els seus drets sexuals i reproductius, sense coercions, discriminació ni violència, incloent les dones exposades a formes de discriminació múltiple i interseccional;
- Assolir una participació equilibrada de les dones i els homes en tots els òrgans, totes les institucions i tots els processos de decisions del Consell d'Europa;
- Promoure la implementació efectiva de la Declaració i del Programa d'acció de Beijing, del Programa d'acció de la Conferència internacional sobre la població i el desenvolupament, així com dels resultats de les seves conferències d'examen i dels seus compromisos a favor de la salut i dels drets sexuals i reproductius.

Objectiu estratègic nº 5 – Garantir l'autonomia de les dones i la igualtat de gènere de cara als reptes mundials i geopolítics

76. La guerra d'agressió de la Federació de Rússia contra Ucraïna, la pandèmia de la COVID-19 i la recessió econòmica que han seguit, els fluxos migratoris, el canvi climàtic, les catàstrofes naturals i altres reptes mundials i geopolítics han afectat desproporcionadament a les dones i les nenes en bastants regions del món, incloent Europa. Aquestes crisis han exacerbat les desigualtats de gènere existents i al mateix temps n'han creat de noves que exposen a les dones a un risc més gran de patir violència, discriminació i exclusió social. La pandèmia de la COVID-19 i els seus efectes a llarg termini es faran sentir durant bastants anys. La crisi alimentària i energètica engendrada per la guerra d'agressió de la Federació de Rússia contra Ucraïna seguirà afectant més greument a les

persones més necessitades i amenaçant la seguretat mundial i el desenvolupament sostenible. L'adaptació al canvi climàtic i l'atenuació del seu impacte, en particular en els casos de catàstrofes d'origen climàtic, sempre necessiten l'aplicació d'una aproximació de gènere i interseccional.

77. Els moviments anti-gènere comprometen o posen en qüestió les normes i polítiques existents en matèria d'igualtat de gènere, i amenacen l'exercici dels drets fonamentals del conjunt dels homes i les dones, de les nenes i els nens. Aquests moviments es troben actius en tots els nivells. La defensa de les adquisicions en matèria d'igualtat de gènere, i el compromís en favor de l'elaboració de les noves normes i polítiques en aquest àmbit haurien de formar part integrant de les relacions multilaterals.
78. Cada cop més i més dades i treballs d'investigació deixen veure una correlació entre el sexe, el gènere, la igualtat i el canvi climàtic. Aquesta estratègia preveu llavors un intercanvi de pràctiques sobre els diferents efectes del canvi climàtic i les connexions entre l'autonomia de les dones i una acció mundial eficaç en favor del clima.
79. Les dones immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil, sovint en situacions de forta precarietat, es troben amb amenaces per a la seva seguretat personal, física i sexual, particularment quan viatgen soles, estan embarassades o van acompanyades d'infants, i són igualment objecte de discriminacions múltiples. Per respondre a aquestes dificultats, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa va aprovar l'any 2022 la Recomanació CM/Rec(2022)17 sobre la protecció dels drets de les dones i les nenes immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil. Aquesta recomanació recorda que un bon nombre de dones i nenes immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil són exposades a diverses formes de violència sexual i fonamentada en el gènere, ja sigui en els seus països d'origen, durant el seu viatge o a la seva arribada al seu país de destí. Convé llavors atorgar tota l'atenció possible a les seves necessitats i la seva situació. Efectivament, haurien d'adoptar-se mesures que tinguin en compte el gènere per prevenir les discriminacions, les violències, l'assetjament, el tràfic i altres formes d'explotació i d'abús – incloent en temps de crisi i en cas de catàstrofes naturals. És igualment necessari prendre mesures per garantir que les dones immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil puguin fer valdre efectivament els seus drets concernint la llibertat individual, l'ocupació, l'allotjament, la salut, l'educació, la protecció i l'assistència social, segons els casos; i que tinguin accés a informacions sobre els seus drets i sobre els serveis proposats. L'Estratègia per la igualtat de gènere 2024-2029 busca recolzar la plena implementació de la Recomanació CM/Rec(2022)17 i els altres instruments internacionals pertinents.
80. Aquest cinquè objectiu estratègic es divideix en quatre objectius operacionals:
 - Els Estats membres prenen mesures fonamentades en els ensenyaments trets de la pandèmia de la COVID-19 en l'àmbit de la igualtat de gènere;
 - Els Estats membres adopten un enfocament que té en compte el gènere per prevenir i atenuar les crisis, ja estiguin relacionades amb els

conflictes, les immigracions, la salut pública, el canvi climàtic o la recessió econòmica, incloent la interjecció d'aquestes crisis;

- Els Estats membres implementen la Recomanació CM/Rec(2022)17 sobre la protecció dels drets de les dones i les nenes immigrants, refugiades i sol·licitants d'asil;
- Els Estats membres uneixen les seves forces per lluitar contra els discursos anti-gènere en cooperació amb les organitzacions internacionals i la societat civil.

81. L'acció del Consell d'Europa en aquest àmbit buscarà:

- Difondre i promoure la implementació de la Recomanació CM/Rec(2022)17; implementar una assistència específica (mitjançant projectes de cooperació) en conformitat amb la recomanació esmentada;
- Difondre i promoure la implementació de la Recomanació CM/Rec(2022)20 sobre els drets humans i la protecció del medi ambient, la qual atorga una atenció particular a la situació de les dones i les nenes;
- Recolzar la integració sistemàtica d'una perspectiva d'igualtat de gènere, incloent les consideracions relatives a l'augment de les vulnerabilitats interjeccionals, en les polítiques i les mesures concernint la salut pública, la resolució de conflictes, el canvi climàtic i la recessió econòmica, per exemple, accions de conscienciació i de formació per al conjunt de les parts implicades;
- Ajudar als Estats membres a reconèixer la igualtat de gènere i els drets de les dones com a element imprescindible de les relacions multilaterals i de la gestió de crisi, incloent en les polítiques, les estratègies i els programes que busquen instaurar una pau sostenible i un desenvolupament inclusiu; referint-se a la Recomanació CM/Rec(2010)10 del Comitè de Ministres sobre el paper de les dones i els homes en la prevenció dels conflictes i la consolidació de la pau; lluitar contra la violència sexual i fonamentada en el gènere en les situacions de conflicte i post-conflicte, i recolzar les dones i les nenes que provenen d'entorns diversos i variables com a agents positives de la prevenció i de la resolució de conflictes, de l'ajuda urgent i de la recuperació, i de la instauració d'una pau sostenible;
- Dur a terme accions de lluita contra els efectes negatius del canvi climàtic sobre la igualtat de gènere, incloent les vulnerabilitats (interjeccionals) exacerbades sobre totes les formes de violència sexual i fonamentada en el gènere, i les desigualtats socioeconòmiques;
- Iniciar una campanya de conscienciació per contrarestar la retòrica anti-gènere i crear un nou discurs;
- Recolzar, incloent a través de finançaments, a la societat civil i a les altres parts participants implicades per dur a terme investigacions sobre els relats i els moviments anti-gènere.

Objectiu estratègic nº 6 – Integrar les qüestions d'igualtat de gènere i incloure un enfocament interjeccional en totes les polítiques i les mesures

82. Els instruments i les pràctiques del Consell d'Europa pel que fa a l'enfocament integrat de la igualtat de gènere han posat les bases de treballs importants en aquest àmbit, especialment proposant una definició de referència d'aquesta noció. El Comitè de Ministres va adoptar un cert nombre de recomanacions sobre aquesta qüestió en diferents àmbits, entre els quals l'educació, els mitjans de comunicació, l'esport i el pla audiovisual⁴³. Diversos sectors del Consell d'Europa van implementar igualment activitats lligades a la igualtat de gènere, la qual cosa va contribuir a fer de l'enfocament integrat de la igualtat de gènere un element habitual en l'elaboració de les polítiques dins de l'Organització. La integració d'una aproximació interjeccional en les activitats intergovernamentals també és important per garantir que es tenen en compte les formes combinades de discriminació i d'opressió que experimenten en particular certs grups de dones i nenes. Al costat de les polítiques específiques de promoció de les dones i les nenes, la implementació pel Consell d'Europa d'un enfocament interjeccional i integrat de la igualtat de gènere, en totes les polítiques i activitats, permetrà garantir que les noves iniciatives i normes siguin transformadores en matèria de gènere, tenint en compte la diversitat de les situacions de les dones i els homes, de les nenes i els nens, i formes de discriminació múltiples i intersectorials. Així, això donarà lloc a polítiques més clares, a una millor governació i assignació dels recursos, i contribuirà a una progressió sostenible de la igualtat de gènere.
83. Concentrant-se en les diferents necessitats dels grups i les persones, els esforços en favor de l'enfocament integrat de la igualtat de gènere van participar en posar de manifest les formes transversals d'exclusió, de discriminació i de violència a les quals fan front certs grups de dones i d'homes degut a les seves característiques/estats diferents. La integració d'una perspectiva interjeccional, que tingui en compte aquesta diversitat i les formes combinades d'opressió, és indispensable per que l'Organització aprovi i implementi polítiques i projectes inclusius. Per tant, les diferents necessitats i reptes als quals fan front certs grups han de ser analitzats i integrats en l'elaboració de les polítiques i les activitats. Les dificultats particulars amb que es troben certs grups en àmbits específics d'elaboració de les polítiques (problemes socioeconòmics, educació, assistència, etc.) han de ser igualment analitzades i servir de base per a les decisions estratègiques.

⁴³ Recomanació Rec (98)14 relativa a l'aproximació integrada de la igualtat entre les dones i els homes; Recomanació CM/Rec(2007)13 relativa a l'aproximació integrada de la igualtat entre les dones i els homes en l'educació; Recomanació CM/Rec(2008)1 sobre la presa en compte en les accions sanitàries de les especificitats entre homes i dones; Recomanació CM/Rec(2013)1 sobre la igualtat entre les dones i els homes i els mitjans de comunicació; Recomanació CM/Rec(2015)2 sobre l'aproximació integrada de la igualtat entre les dones i els homes en l'esport; i Recomanació CM/Rec(2017)9 sobre la igualtat entre les dones i els homes dins del sector audiovisual.

84. Nombrosos Estats membres asseguren una promoció activa de l'enfocament integrat de la igualtat de gènere en les seves polítiques i mesures nacionals gràcies a plans d'acció i a estructures institucionals destinades a coordinar els esforços en aquest àmbit, integrant una perspectiva de gènere en les seves polítiques pressupostàries i proveint formacions als actors implicats. S'hauria d'efectuar regularment una avaluació de la implementació de les activitats d'aproximació integrada de la igualtat de gènere a nivell nacional per avaluar els obstacles restants en aquest àmbit. Quan això sigui possible, les oficines exteriors del Consell d'Europa poden i han de jugar un paper important oferint una anàlisi de gènere i una aproximació integrada de la igualtat de gènere en el desenvolupament de programes, projectes i activitats de cooperació.
85. La segona estratègia (2018-2023) va reforçar la cooperació i les sinèrgies per crear una cultura institucional que té en compte la perspectiva d'igualtat de gènere en l'elaboració de les normes i de les polítiques generals, el treball de seguiment i la cooperació pel desenvolupament, sense oblidar la comunicació. Més de 50 relators i relatores per la igualtat de gènere (GER) han estat designats i designades en els comitès directors, els mecanismes de seguiment i altres òrgans institucionals. Els relators i relatores duen a terme iniciatives que busquen introduir aquesta aproximació en els seus treballs i activitats. S'han concebut eines de formació específiques i definides per recolzar al personal i els experts i expertes del Consell d'Europa en els seus esforços en favor d'una aproximació integrada de la igualtat de gènere.
86. Els òrgans del Consell d'Europa es troben obligats a integrar un cert nombre de perspectives, a saber la igualtat de gènere, els drets de les persones en situació de discapacitat, la joventut, els drets de l'infant i les qüestions relatives als romanís i nòmades. Diversos òrgans i serveis estan especialitzats en la promoció dels drets de grups específics de la població: els joves, els nens, els romanís i nòmades, les minories nacionals, les persones LGBTI o les persones que lluiten contra la discriminació, el racisme i la intolerància.
87. El Consell d'Europa va emetre recomanacions específiques per abordar els reptes particulars amb els quals es troben certs grups de dones, com ara les dones immigrants, les dones en situació de discapacitat i les dones de les comunitats romanís i nòmades. Certes normes insisteixen també més particularment en la necessitat d'abordar les interseccions entre el gènere, el sexe i d'altres factors, especialment la Recomanació CM/Rec(2019)1 del Comitè de Ministres sobre la prevenció i la lluita contra el sexisme.
88. Aquest objectiu estratègic es divideix en tres objectius operacionals principals:
- Els Estats membres i el Consell d'Europa en el seu conjunt s'esforcen per implementar l'aproximació integrada de la igualtat de gènere en tots els àmbits d'acció mitjançant processos polítics, pressupostaris i de programació, i del funcionament dels diferents òrgans i institucions, incloent amb un pressupost sensible al gènere. Una aproximació integrada efectiva de la igualtat de gènere necessita la mobilització i la contribució del Comitè de Ministres, de l'Assemblea parlamentària, del

Congrés dels poders locals i regionals, del Tribunal europeu dels drets humans, del Comissionat pels drets humans i de la Conferència de les organitzacions internacionals no governamentals (OING), així com dels comitès directores i d'altres instàncies intergovernamentals, dels mecanismes de seguiment i dels acords parcials;

- El Consell d'Europa s'esforça per aprovar una aproximació integrada de la igualtat de gènere dins del marc de l'elaboració, de la implementació i de l'avaluació d'activitats de cooperació, sobre la base de plans d'acció temàtics propis de cada país i d'altres documents de cooperació;
- Els Estats membres i el Consell d'Europa en el seu conjunt integren una aproximació interjeccional preocupada per la igualtat de gènere en totes les seves activitats i tots els seus àmbits d'acció afavorint l'anàlisi i la implementació de polítiques fonamentades en la situació particular de diferents grups de dones i d'homes, de nenes i de nens, i sobre les seves necessitats específiques.

89. Per assolir aquests objectius operacionals, el Consell d'Europa elaborarà i desplegarà diferents tipus d'accions, com ara:

- Proveir formacions enfocades en la igualtat de gènere i en l'aproximació integrada de la igualtat de gènere, des d'una perspectiva interjeccional, al personal i als experts i les expertes del Consell d'Europa;
- Posar a punt material i eines per la integració de les qüestions d'igualtat de gènere en els diferents sectors intergovernamentals, de seguiment i de cooperació;
- Animar als diversos sectors del Consell d'Europa a respondre a les necessitats de dades desglossades per sexe dins del marc de les activitats normatives, de seguiment i de cooperació;
- Instaurar intercanvis regulars entre els comitès directores i els altres òrgans de cooperació intergovernamental del Consell d'Europa que lluiten contra qualsevol forma de discriminació amb l'objectiu d'una millor integració de la igualtat de gènere i de l'enfocament interjeccional;
- Seguir els progressos de la implementació de l'aproximació integrada de la igualtat de gènere dins de l'Organització, localitzant, recolzant i reproduint les iniciatives prometedores;
- Facilitar l'establiment de xarxes i l'intercanvi d'informacions – dins de l'Organització i amb els Estats membres, els socis nacionals implicats i d'altres organitzacions regionals o internacionals – sobre l'aproximació integrada de la igualtat de gènere, incloent el pressupost sensible al gènere, aprovant un enfocament transformador, interjeccional i fonamentat en els drets humans per abordar les causes profundes de les desigualtats entre els homes i les dones;
- Perseguir l'aproximació integrada de la igualtat de gènere en la política del personal del Consell d'Europa i en d'altres polítiques internes, incloent els pressuposts, i les eines i indicadors que permetin mesurar i avaluar els progressos;

- Proveir orientacions i un acompanyament polític o implementar activitats específiques per fer front als reptes particulars que es posen a certs grups de dones i d'homes, de nenes i de nens, en tota la seva diversitat, exposats a formes de prejudicis i de discriminacions múltiples i interseccionals en àmbits específics, si és necessari;
- Seguir promovent activament mecanismes institucionals en matèria d'igualtat de gènere que siguin sòlids i eficaços, així com l'aproximació integrada de la igualtat de gènere en els Estats membres conscienciant sobre les normes existents, recopilant informacions i difonent les pràctiques prometedores dels seus Estats membres;
- Vetllar per associar, si és necessari, a totes les parts participants pertinents, incloent als experts i les expertes en matèria d'igualtat de gènere i la societat civil, si és necessari, per a la promoció i la implementació d'una aproximació interseccional i integrada de la igualtat de gènere;
- Recopilar, analitzar i publicar dades detallades sobre la representació dels sexes en els diferents òrgans del Consell d'Europa i dins de la Secretaria.

IV. Marc institucional, recursos i mètodes de treball

90. La naturalesa transversal del programa per la igualtat entre les dones i els homes pressuposa que el conjunt de les institucions (Assemblea parlamentària, Congrés dels poders locals i regionals, Tribunal europeu dels drets humans i Comissionat pels drets humans) i els òrgans de presa de decisions, d'assessorament i de consell del Consell d'Europa així com les polítiques de recursos humans recolzen i contribueixen activament a l'assoliment del propòsit i els objectius de l'Estratègia per la igualtat de gènere 2024-2029. Es convida a totes aquestes entitats a prendre iniciatives dins del marc dels seus respectius mandats i recursos. Per animar i facilitar aquest procés, les següents estructures completen el marc institucional del Consell d'Europa en matèria d'igualtat de gènere.
91. La Comissió per a la igualtat de gènere (GEC) és un comitè director del Consell d'Europa compost per representants dels 46 Estats membres. Té com a missió orientar el Programa transversal per la igualtat entre les dones i els homes, aconsellar i mobilitzar les seves diverses components, així com assegurar la connexió amb els òrgans intergovernamentals pertinents oferint-los la seva experiència i una plataforma per fer intercanvis sobre les bones pràctiques i els temes preocupants.
92. Els Relators i Relatores per la igualtat de gènere (GER) designats i designades dins dels òrgans intergovernamentals i d'altres estructures del Consell d'Europa (veure més amunt) identifiquen les possibilitats d'integració d'una perspectiva sensible a la igualtat de gènere en el funcionament, les polítiques, els programes i les activitats de les seves instàncies o estructures respectives. En cooperació amb la GEC, les GER estudien els mitjans per col·locar noves mesures i activitats per promoure la igualtat de gènere.

93. L'equip encarregat de l'aproximació integrada de la igualtat de gènere (GMT) és un grup de membres del personal del Consell d'Europa en actiu en els diversos òrgans i sectors de l'Organització. Té com a tasca posar en comú les informacions i les competències, fer conèixer els resultats obtinguts, identificar les possibilitats d'acció conjunta i formular propostes enfocades a facilitar l'aplicació del Programa transversal per la igualtat entre les dones i els homes, incloent la nova estratègia per la igualtat de gènere. Les reunions del GMT són convocades i presidides per la Divisió per la igualtat de gènere.
94. Per avaluar els progressos aconseguits en la implementació de l'estratègia, la GEC regularment fa un balanç dels resultats obtinguts i elabora un informe biennal sobre la implementació, el qual és entregat al Comitè de Ministres. Es durà a terme una examinació final de la implementació de l'estratègia per avaluar els seus efectes.
95. Els recursos destinats a la implementació de l'estratègia haurien de permetre assolir els seus ambiciosos objectius i aconseguir progressos reals pel que fa a la igualtat de gènere i els drets de les dones.

V. Associacions

96. El Consell d'Europa atorga una gran importància al manteniment d'associacions estratègiques amb d'altres organitzacions regionals i internacionals i amb els actors de la societat civil que treballen per la promoció de la igualtat de gènere i dels drets de les dones. Tots els socis principals internacionals del Consell d'Europa – les Nacions Unides, la Unió Europea, l'Organització per a la seguretat i la cooperació a Europa (OSCE) i l'Organització dels Estats americans – van adoptar estratègies o plans d'acció en favor de la igualtat de gènere. L'Institut europeu per la igualtat entre els homes i les dones (EIGE)⁴⁴ també és un soci clau de la implementació d'aquesta estratègia. Aquest context constitueix una base propícia per a l'establiment d'associacions i per una cooperació institucionalitzada que permeti determinar les possibilitats d'acció conjunta, les complementaritats i les sinèrgies.
97. El Consell d'Europa ha passat un cert nombre d'acords institucionals amb d'altres organitzacions internacionals, entre les quals la Unió Europea⁴⁵, l'OSCE⁴⁶, ONU Dones⁴⁷, l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels drets humans (HCDH)⁴⁸, l'Organització dels Estats americans⁴⁹ i l'Organització de cooperació i de

⁴⁴ <https://eige.europa.eu/>

⁴⁵ Memoràndum d'acord entre el Consell d'Europa i la Unió Europea (maig de 2007).

⁴⁶ Declaració sobre la cooperació entre el Consell d'Europa i l'Organització per a la seguretat i la cooperació a Europa (maig de 2005).

⁴⁷ Intercanvi de cartes entre el Consell d'Europa i ONU Dones sobre la promoció de la implementació de normes internacionals relatives a la igualtat entre les dones i els homes i la violència envers les dones (febrer de 2012).

⁴⁸ Declaració conjunta sobre el reforçament de la cooperació entre la Secretaria del Consell d'Europa i l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels drets humans (setembre de 2013).

⁴⁹ Memoràndum d'acord entre la Secretaria general del Consell d'Europa i la Secretaria general de l'Organització dels Estats americans (setembre de 2011).

desenvolupament econòmics (OCDE)⁵⁰. A més, la plataforma EDVAW, la qual reuneix set mecanismes d'experts independents de les Nacions Unides i regionals sobre la discriminació i la violència envers les dones, constitueix un fòrum important per a l'associació entre els mecanismes independents, especialment el GREVIO. Es convida a aquestes organitzacions a que contribueixin de manera adequada a la implementació d'aquesta nova estratègia, especialment tenint consultes regularment amb el Consell d'Europa, participant en reunions i esdeveniments, i col·laborant en les iniciatives conjuntes. El Consell d'Europa s'esforçarà per reforçar la seva cooperació amb ONU Dones i d'altres institucions i òrgans de les Nacions Unides, en particular el Comitè sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones (CEDEF), la Comissió de la condició de la dona (CSW), el Pacte mundial de les Nacions Unides, el Fons de les Nacions Unides per la infància (UNICEF), el Comitè dels drets de l'infant de les Nacions Unides i l'Organització de les Nacions Unides per l'educació, la ciència i la cultura (UNESCO), així com amb d'altres organitzacions internacionals (com ara el Banc mundial i l'Organització internacional de la francofonia). La cooperació tindrà especialment per objectiu recolzar els Estats membres i la comunitat internacional en el seu conjunt en els seus esforços d'implementació del Programa d'acció de Beijing i del Programa de desenvolupament sostenible a l'horitzó 2030, per l'assoliment dels Objectius pel desenvolupament sostenible.

98. El Programa transversal per la igualtat entre les dones i els homes s'ocupa, a més, d'associar i mobilitzar l'experiència de les organitzacions de la societat civil – en particular, les defensores dels drets humans, les organitzacions feministes i de dones, i les altres organitzacions de la societat civil que coneixen bé les problemàtiques dels drets de les dones i de la igualtat de gènere – en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques, els programes i les activitats.
99. Entre els altres socis naturals de la implementació de l'Estratègia per la igualtat de gènere 2024-2029, podem citar:
 - Els parlaments;
 - Els governs nacionals;
 - Les autoritats locals i regionals i les seves associacions;
 - Els òrgans encarregats de la igualtat de gènere;
 - Les institucions nacionals encarregades dels drets humans, les institucions de mediació i els organismes de promoció de la igualtat;
 - Les xarxes professionals i les altres organitzacions especialitzades pertinents especialment en els àmbits de la justícia, del periodisme, de l'educació, de la sanitat i dels serveis socials;
 - Els socis socials;

⁵⁰ Arranjament entre el Consell d'Europa i l'Organització de cooperació i de desenvolupament econòmics, conclòs per intercanvi de cartes (setembre de 1961 i gener de 1962).

- Les organitzacions del sector de la joventut i les persones que hi treballen;
- Les institucions acadèmiques, d'investigació i d'educació;
- Els mitjans de comunicació;
- El sector privat.

Els Estats no membres que ho desitgin poden compartir les seves bones pràctiques en conformitat amb els objectius de l'estratègia.

VI. Comunicació

100. Dins d'aquest àmbit, el Consell d'Europa continuarà la seva acció per assolir els objectius següents:

- Augmentar la visibilitat de les normes, els estudis, les directrius, els projectes i els esdeveniments del Consell d'Europa, així com dels seus resultats dins l'àmbit de la igualtat de gènere;
- Conscienciar sobre les qüestions de la igualtat de gènere i contribuir en els canvis d'actituds, de mentalitats i de comportaments;
- Facilitar l'intercanvi d'informacions entre les diverses components del programa i amb els socis;
- Reforçar la investigació i augmentar la quantitat de dades disponibles dins l'àmbit de la igualtat de gènere i dels drets de les dones;
- Posar en evidència les bones pràctiques i les dades recopilades a nivells nacional, regional i local;
- Harmonitzar la terminologia relativa al gènere dins del Consell d'Europa i dels seus Estats membres.